

TÜRKİYE TURİZM COĞRAFYASI

EDİTÖRLER

DOÇ. DR. EROL DURAN

PROF. DR. ÖZLEM SERTKAYA DOĞAN

TÜRKİYE TURİZM COĞRAFYASI

EDİTÖRLER

DOÇ. DR. EROL DURAN

PROF. DR. ÖZLEM SERTKAYA DOĞAN

paradigma
akademi

1976 yılında Adana'da doğdu. 1993-1997 yılları arasında İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünde öğrenim gördü. Mezuniyetini takiben 1997 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisans öğrenimine başladı. 1999 yılında 'Reşadiye (Datça) Yarımadasının Beşeri ve İktisadi Coğrafyası' konulu yüksek lisans tezini hazırlayarak mezun oldu. Aynı yıl doktora eğitimine başladı. 2005 yılında 'Bakırçay Havzası Beşeri Coğrafyası' konulu doktora tezini tamamlayarak Doktor ünvanını aldı. Sertkaya Doğan 2006-2010 yılları arasında Yrd.Doç.Dr., 2010-2015 tarihlerinde Doç.Dr. ve 2016 yılından itibaren ise, Prof.Dr. olarak İstanbul Üniversitesi Coğrafya Bölümü Beşeri ve İktisadi Coğrafya Anabilim Dalında görev yapmaktadır.

Nüfus coğrafyası kapsamında; nüfus artış hızındaki değişimler, nüfus projeksiyonları, bölgeler arası nüfus dağılımındaki farklılıklar, göçler ve kentleşme konularında çalışmalarını sürdürmektedir.

Doç. Dr. Erol DURAN 1979 yılında Bingöl'de doğmuştur. İlk ve Orta Öğrenimini Adana'da, Lisans öğrenimini ise 2001 yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Y. O., Turizm İşletmeciliği bölümünde tamamlamıştır. 2002 yılında aynı üniversitede araştırma görevlisi olarak çalışmaya başlamıştır. Yüksek lisans öğrenimini 2003 yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı'nda tamamlamış, 2010 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalında "Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Toplumsal ve Kültürel Kimliğin Korunması: Gökçeada Örneği", başlıklı tezini savunarak doktor unvanı almıştır. 21 Nisan 2016 tarihinde "Turizm" bilim alanından Doçent unvan ve yetkisi almaya hak kazanmıştır. Temel çalışma alanları; Sürdürülebilir Turizm, Turizm ve Kimlik, Alternatif Turizm, Turizm Sosyolojisi vb.dir.

paradigma
akademi

paradigma
akademi

TÜRKİYE TURİZM COĞRAFYASI

Editörler

Prof. Dr. Özlem SERTKAYA DOĞAN

Doç. Dr. Erol DURAN

Eylül - 2018

Paradigma Akademi

Değişen Dünyada Turizm ve Coğrafya İlişkisi
Editörler: Erol DURAN, Özlem SERTKAYA DOĞAN

ISBN: 978-605-2292-48-8

Sertifika No:32427

Matbaa Sertifika No: 21318

Her bölümün sorumluluğu yazarına aittir.

Paradigma Akademi Basın Yayın Dağıtım

Fetvane Sokak No: 29/A

ÇANAKKALE

Tel: 0531 988 97 66

Tel: 0542 217 22 24

Tel: 0505 382 54 44

e-mail: gurkanulu@gmail.com

e-mail: fahrigoker@gmail.com

(Kapak dizgi servisi Gürkan ULU gurkanulu@gmail.com)

Matbaa Adresi:

Ofis2005 Fotokopi ve Büro Makineleri San. Tic. Ltd. Şti.

Davutpaşa Merkez Mah. YTÜ Kampüsü

Güngören / Esenler

İSTANBUL

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında

yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde çoğaltılamaz.

Bu Kitap T.C. Kültür Bakanlığında alınan bandrol ve ISBN ile satılmaktadır. Bandrolsüz kitap almayınız.

Paradigma Akademi

TÜRKİYE TURİZM COĞRAFYASI

Editörler

Prof. Dr. Özlem SERTKAYA DOĞAN

Doç. Dr. Erol DURAN

Eylül - 2018

Paradigma Akademi

3. BÖLÜM
TÜRKİYE BÖLGELER TURİZM COĞRAFYASI

Yazarlar

Prof. Dr. Füsun BAYKAL

Doç. Dr. İbrahim SEZER

Doç. Dr. Murat YILMAZ

Doç. Dr. Şenay GÜNGÖR

Dr. Öğr. Üyesi Sedat ÇELİK

Dr. Mustafa KAHRAMAN

Öğr. Gör. Gülsen ERGİNAL

İÇ ANADOLU BÖLGESİ'NİN TURİZM COĞRAFYASI

Doç. Dr. Şenay GÜNGÖR

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü*

Tel:05052631246

Mail:senaygungor@nevsehir.edu.tr

GİRİŞ

Dünyada en hızlı gelişen olgulardan biri kabul edilen turizm hareketlerinin, ulusal ve uluslararası düzeydeki ekonomik, sosyal ve kültürel etkileri, bu olguya verilen önemin daha da artmasına neden olmuştur. Küresel ölçekte turizm sektöründeki büyüme, ülke ve bölgelerin kalkınmalarında itici bir güç olarak çok büyük rol oynamaktadır. Ancak sektörün olumlu katkısının devamlılığı, turizm ile çekicilikler arasındaki hassas dengenin korunmasıyla doğru orantılıdır. Bu bakış açısıyla turizm faaliyetleri açısından oldukça zengin bir çeşitliliğe sahip İç Anadolu Bölgesi'nde, doğal ve kültürel turizm çekicilikleri, sürdürülebilir bir plan dâhilinde ele alınmalıdır. Çünkü evrensel değer taşıyan turizm çekicilikleri ile gelişmiş turistik hizmetler, bölgenin rekabet gücünü arttıracak gibi turistik potansiyeli belirlemede de önemli etkenlerdir.

1. ARZ ANALİZİ

Herhangi bir yerin turist çekebilme potansiyeli turizmin temel unsurlarına bağlıdır. Bir bölgede turizmin gelişmesinde çok önemli olan bu temel unsurlar, turizmin arz kaynakları da denilen çekicilikler, erişim ve konaklamadır (Özgüç, 2013: 44). Arz elemanları arasında turizmi etkileme gücü en fazla olan ise çekiciliktir. Çekicilikler, bir yörenin kendine özgü niteliklerini, turistin yöreyi tercih etme nedenini, diğer bir ifadeyle turistik potansiyelini oluşturmaktadır (Emekli, 2006: 1). İç Anadolu Bölgesi'nin turizm arz kaynakları, nitelik ve nicelik açısından, oldukça yüksek potansiyel taşımaktadır. Bu potansiyeli belirlemek için ele alınan turizm çekicilikleri, doğal ve kültürel çekicilikler başlıkları altında değerlendirilmiştir.

1.1. Doğal Çekicilikler⁴

İç Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu doğal turistik kaynaklar çok çeşitli olup, özellikleri bakımından da dikkat çekmektedir. Bu doğal çekiciliklerden rekabet gücü yüksek olup, öne çıkanlar şunlardır:

1.1.1. Dağlar ve Yaylalar

Bölgede kış turizmi, alpinizm, yayla turizmi, ekoturizm, kırsal turizm ve klimatizm gibi turizm çeşitleri ile rekreasyonel faaliyetler açısından değerlendirilebilecek öneme sahip dağlar, Aladağlar (Niğde), doğuda kuzeydoğu-güneybatı yönünde uzanan Akdağlar, Hınzır ve Tecer dağları, batıda Elmadağ, Sündiken dağları ile volkan konileri halinde Erciyes, Melendiz, Hasan Dağı, Karacadağ ve Karadağ'dır. Dağlık sahalar, hem bol oksijenli ve temiz havasıyla hem de etkileyici manzaralarıyla, oldukça ilgi çekici doğal turistik mekânlardır. Bütün bu özellikleriyle başta trekking olmak üzere, dağ bisiklet turu, botanik turu, jeep safari, foto safari, manzara izleme, tırmanma, yamaç paraşütü ve kış turizmi gibi birçok turistik aktivitenin yapılmasına elverişlidir.

Bölgede kış turizm merkezleri Erciyes, Ankara'ya 26 km uzaklıktaki Elmadağ'ın kuzey yamaçlarında yer alan Elmadağ, Çankırı Doruk Mevki ile Çankırı Ilgaz Kadınçayırı ve Yıldıztepe Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi'dir.

Bitki örtüsü, yaban hayatı, göl, şelale, kanyon gibi doğal çekicilikleri ile üstün peyzaj değerlerine sahip yerel mimari tarzın korunduğu, geleneksel kırsal yaşam ortamı ile ekoturizm özellikleri gösteren yaylalar (Doğaner, 2001: 203), bölgede önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Ankara'da etrafı karaçam ormanlarıyla kaplı Çamlidere-Benli yaylaları, Sorgun, Nallıhan Andız, Ulucak, Başköy ve Salın (Maden) yaylaları ile Karaşar-Eğrioba yaylaları, doğa yürüyüşleri, sportif balıkçılık, çadırli kampçılık ve gününbirlik dinlenme etkinlikleri için en uygun alanlardır. Ayrıca Aksaray Eski yaylaları; Çankırı, Büyük, Kırkpınar ve Bozan yaylaları; Kırıkkale, Hodar, Bedesten, Kamışlı, Sarıkaya, Koçu, Gümüşpınar, Pehlivanlı, Suludere, Yeşilkaya ve Azgın yaylaları; Yozgat, Bozok ve Çadırözü yaylaları; Karaman, Barçın ve Avdan yaylaları ile Sivas, Eğriçimen, Başyayla, Kalınpınar, Sarıçiçek, Arpacık, Kengercik ve Toplan yaylaları turizm çekiciliği açısından değerlendirilmektedir.

1.1.2. Akarsular

Akarsuların da denizler ve göller gibi turizmde başlıca çekicilik kaynağı olmasında, suyun yarattığı estetik oldukça önemlidir. Yer şekilleri (kanyon vb.), bitki örtüsü ve çağlayanlarla artan bu çekicilik, doğa turizmine konu olurken, insanın akarsu kıyılarında yarattığı kültürlerin kalıntıları kültür turizminin ilgi alanı içerisinde yer almaktadır (Doğaner, 2001: 94). Bu açıdan İç Anadolu

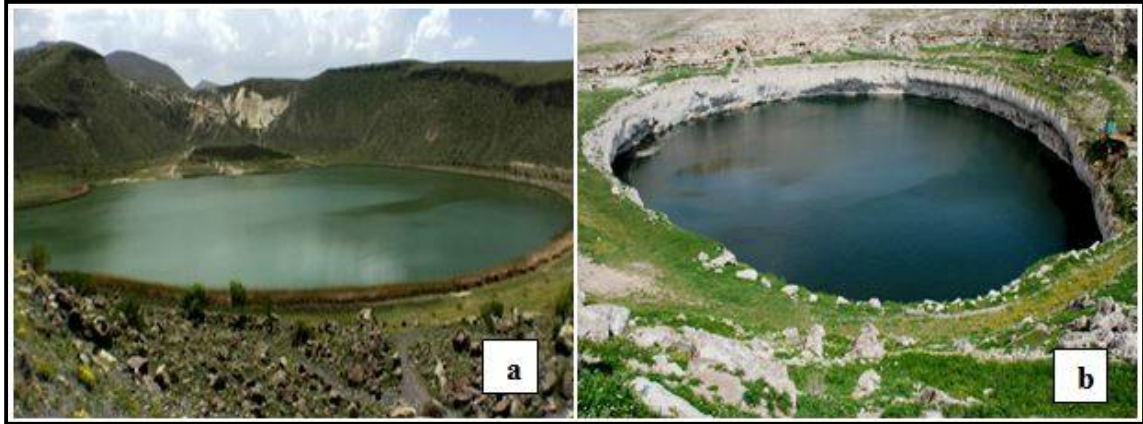
⁴Doğal çekiciliklerin hazırlanmasında, belirtilen kaynaklar dışında, bölge illeri kapsamında il kültür ve turizm müdürlükleri ile valilik verilerinden de yararlanılmıştır.

Bölgesi'nin önemli akarsuları Kızılırmak ve Sakarya, Seyhan nehrinin Zamantı kolu ve Melendiz Çayı'dır. Bölge içinde Kızılırmak, Orta ve Yukarı Kızılırmak bölümlerinin sularını, Sakarya nehri ise Yukarı Sakarya bölümünün sularını toplar (Atalay ve Mortan, 1997: 361). İç Anadolu Bölgesi rafting, kano, nehir kayağı, sportif olta balıkçılığı ve nehir turları etkinlikleri ile turizm sektörü içinde yer almaktadır.

1.1.3. Göller

Turizm su kaynakları ilişkisi sadece denizle sınırlı kalmamış, akarsular gibi gölleri de içine almıştır. Göller de yüzme, amatör balıkçılık, su kayağı, yelken açma, kürek çekme, sörf ve kano benzeri suya dayalı rekreasyonel etkinliklere imkân sağlamaktadır. Ayrıca göller, çevrelerinin nispeten seyrek nüfuslanmış olmalarından kaynaklanan sessiz ve sakin ortamlarıyla kırsal turizm ve ekoturizm olanakları da sunmaktadır. Ancak turizme yönelik faaliyetler, göller çevresindeki ekolojik özellikleri bozmadan gerçekleştirilmelidir (Soykan, 2003; Doğaner, 2001; Akpınar ve Akbulut, 2007; Doğan, 2013). İç Anadolu Bölgesi'nde göl turizmi açısından zengin potansiyele sahip göller Tuz, Beyşehir, Meke, Akşehir, Eber, Tersakan, Bolluk ve Çavuşçu gölleri, Akgöl, Narlı Göl, Kızören Obruğu, Sultan Sazlığı, Hürmetçi Sazlığı, Çubuk Karagöl, Seyfe, Yay, Tödürge, Hafik, Gürün Gökpınar ve Lota gölleri ile Sorgun Göleti, Hirfanlı, Sarıyar ve Kesikköprü baraj gölleridir (Foto 1). Bu sulak alanların büyük bir kısmı çeşitli statülerde koruma altına alınmıştır.

Foto 1.a- Narlı Göl'den bir görünüm. **b-** Kızören Obruğu'ndan bir görünüm.

1.1.4. Termal Sular

Turizmin çeşitlendirilmesi kapsamında ele alınan önemli aktivitelerden biri de termal turizmdir (Bulut, 1997; Yazıcı, 1997; Bulut, 1999; Garipağaoğlu, 2002; Çetin, 2011; Öcal, 2011). Termal turizm veya kaplıca turizmi günümüzde giderek artan düzeyde ilgi gören ve her geçen gün daha fazla sayıda insanın katıldığı turistik aktivite olarak yaygınlık kazanmaktadır. Termal turizm potansiyeli açısından oldukça zengin olan İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan Aksaray, Ziga Kaplıcaları; Ankara,

Kızılcahamam kaplıcaları, Haymana mağara ve kaplıcaları, Karakaya İçmesi, Beypazarı ve Ayaş kaplıcaları; Eskişehir, Çardak, Kızılınler, Yenisofça, Hasırca, Sakarılıca kaplıcaları; Çankırı, Çavundur Kaplıcası; Kayseri, Yeşil Hisar İçmesi, Tekgöz, Bayramhacı, Çiftegöz ve Hacı Veli kaplıcaları; Kırşehir, Terme, Karakurt ve Bulamaçlı kaplıcaları, Konya, Ilgın ve İsmil kaplıcaları; Nevşehir, Kozaklı kaplıcaları; Niğde, Çiftehhan Kaplıcası, Kocapınar Suyu ve Çamuru, Narlı Göl Termal Turizm Merkezi, Kemerhisar İçmesi; Sivas, Sıcak ve Soğuk Çermik, Balıklı Çermik, Akçaağıl Kaplıcası, Ortabucak Çermiği; Yozgat, Sarıkaya, Sorgun, Boğazlıyan ve Yerköy kaplıcaları Türkiye'nin önemli termal su kaynaklarındandır.

1.1.5. Bitki Örtüsü

Flora zenginliği önemli bir turizm çekiciliği olup nadir ve özgün bitki türlerinin buldukları yerlere yapılan turistik ziyaret sayısı giderek artmaktadır (Doğanay ve Zaman, 2013). İç Anadolu Bölgesi'nde uzun zamandır devam eden antropojen faktörlerin tahrip edici etkisi ile ormanlar giderek daralmış ve step formasyonu hâkim tür haline gelmiştir. Bu durumda bölgede yer alan milli parklar, tabiat parkları ve tabiat anıtları turizm çekiciliği olarak değerlendirilmektedir. Çünkü turizm ve açık hava rekreasyon faaliyetlerine olan ilginin artmasıyla birlikte, doğal alanlara olan talep de artış göstermektedir. Günümüzde yüksek doğa turizmi potansiyeli taşıyan bu alanlar, turizm ve rekreasyon faaliyetlerinde bulunmak amacıyla gelen birçok kişi tarafından ziyaret edilmektedir.

1.1.6. İklim

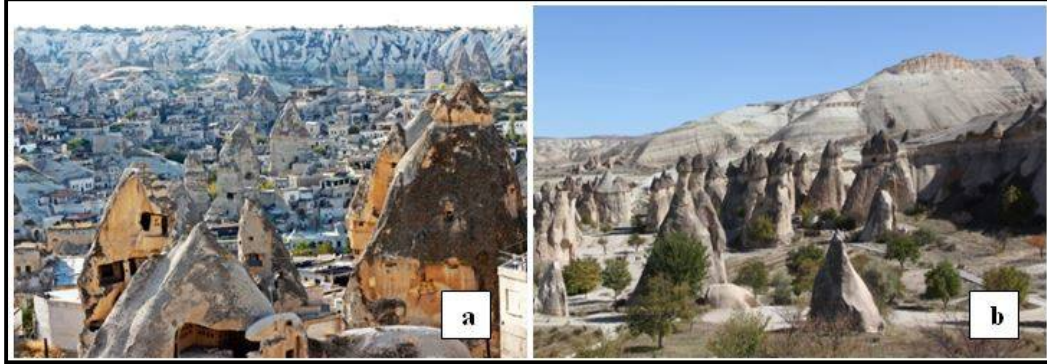
İklim özellikleri ile turizm olgusu arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Bir bölgenin iklim elemanları ve bunların uzun yıllık ortalama değerlerini ifade eden iklim tipi, turistik çekim gücü taşıyıcısı olarak çok önemlidir (Doğanay ve Zaman, 2013: 69). Bir sosyal olay ve ilişkiler bütünü olan turizm etkinliklerinde, yıl içinde turizm sezonunun belirlenmesi, yapılacak etkinliklerinin planlanması ve gerçekleştirilmesi, büyük ölçüde iklime bağlı kalmaktadır (Emekli, 1994: 12). Genel olarak karasal iklimin görüldüğü kış mevsiminde, sıcaklıkların çoğunlukla 0°C'nin altında seyretmesi, bölgede yoğun kar yağışının etkisi, karın uzun süre yerde kalması, kar örtüsü kalınlığı ve kalitesi, kış sporları için ideal şartları oluşturmaktadır. Temmuz ve Ağustos ayları ortalama sıcaklığının alçak sahalarda 20 °C'nin üzerinde olması, hava sıcaklığının yaşam koşulları için daha uygun ortamlar oluşturduğu yaylaları ön plana çıkarmaktadır. Yağışlı dönemlerde debileri artan akarsular, su sporları için önemli bir turizm potansiyelini teşkil etmektedir. Ayrıca kısa mesafede değişen yükselti farklarına bağlı olarak oluşan mikro iklim tipleri de, endemik bitkilere ortam hazırlamaktadır.

1.1.7. İlginç ve Eşsiz Doğal Kaynaklar

Kapadokya'da volkanizma, tektonizma ve dış kuvvetlere bağlı olarak dünyanın en karakteristik yüzey şekilleri gelişmiştir. Kapadokya'da içerisinde kiliseler, kayadan oyma meskenler ile doğa anıtları (Doğaner, 2001: 107) şeklinde adlandırılan peribacaları bulunduran, yüksek turizm

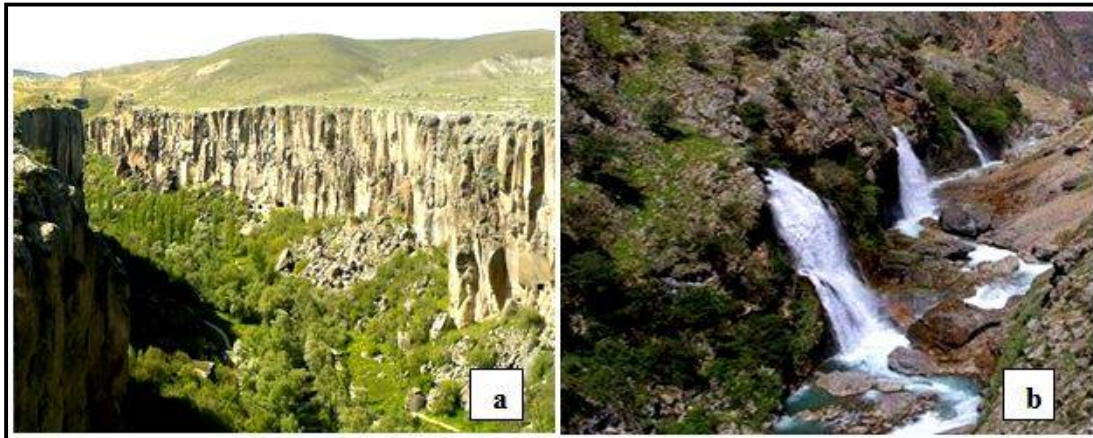
potansiyeli taşıyan, birçok vadi yer almaktadır. Bunlar arasında en bilinenleri Göreme, Zelve, Güvercinlik, Kızılçukur, Zemi, Güllüdere, Devrent, Bağlıdere, Killik, Pancarlık, Gökün dere, Hallaç dere, Zemi dere, Ihlara, Çat, Yeşilöz, Güzelöz ve Soğanlı vadileridir (Foto 2).

Foto 2. a- Göreme'den bir görünüm. **b-** Paşabağları'ndan bir görünüm.

Ihlara Vadisi: Doğuda Erciyes Dağı (3.916 m), güneyde Hasan Dağı (3.253 m) volkanik dağlarıyla sınırlı bölgede yer alan Ihlara Vadisi; Selime, Yaprakhisar, Belısırma ve Ihlara Kasabası'nı içine alan, 14 km uzunluğunda, epijenik ve kanyon vadi özelliği taşır (Varnacı Uzun, 2012: 9). Ihlara Vadisi ve çevresi Neojen-Kuaterner yaşlı Hasan Dağı volkanizmasına bağlı olarak oluşmuştur. Açığa çıkan malzeme, rüzgâr, sellenme ve akarsu etkileriyle şekillenmiştir. Ihlara Vadisi, Hıristiyanlığın Kapadokya Bölgesi'ne yerleşmesiyle birlikte korunaklı yapısıyla dikkat çekmiştir (Foto 3a). Keşiş ve rahipler için çok uygun bir inziva ve ibadet yeri olmasının yanında, savaş dönemlerinde sığınak olarak da kullanılmıştır (Pehlivan, 2005). Ihlara Vadisi bir yerleşim yeri olmaktan çok bir dini merkez olarak ön plana çıkmıştır.

Foto 3. a- Ihlara Vadisi'nden bir görünüm. **b-** Kapuzbaşı Şelaleri'nden bir görünüm.

Manastır Vadisi: Aksaray'ın doğusunda 4-5 km uzunluğunda bir vadidir. Döneminin özelliklerini en iyi yansıtan 28 adet kaya oyma kilisesi ve yeraltı şehirleri ile küçük bir İhlara görünümündedir. Ayrıca Yelinüstü, Ulubük, Kara, Sulu, Başharman, İncesu, Yerköprü, Tınaztepe, Değirmenli mağaraları, Zamantı Irmağı kanyonları, Aladağlar Milli Parkı, Yedigöller Aksu Kanyonu, Kapuzbaşı Takım Şelaleleri, Gelin Duvağı Çağlayanı, Kayırlı Peri Bacaları ve Gürlük Şelalesi, İç Anadolu turizminin eşsiz doğal çekiciliklerindedir (Foto 3b).

1.1.8. Koruma Alanları

Turizm faaliyetlerine mekân oluşturan yerlerden biri de korunan alanlardır. Koruma statüsü kazanan yerlerin doğal ve kültürel anlamda korunan unsurları yaban hayatı, endemik türler, özgün mimari tarzı, tarihi değerleri gibi ilgi çekici yönleri ile turizm faaliyetleri için kaynak değerlerdir (Foto 4). Günümüz dünyasında bu değerlerin çok sayıda turist için ilgi alanı haline geldiği bir gerçektir (Doğanay ve Zaman, 2013: 167). Bu alanlarda çeşitli koruma statüleriyle etkin bir koruma gerçekleştirilmeye çalışılırken, koruma amacına uygun bir şekilde de turizm anlayışı geliştirilmelidir. Biyolojik çeşitliliğin, doğal ve bununla ilişkili kültürel kaynakların korunması ve devamlılığın sağlanması, sürdürülebilirlik açısından oldukça önemlidir. İç Anadolu Bölgesi turizmine kaynak oluşturacak koruma statüsündeki alanlar ise Dünya Miras Alanları, Milli Parklar, Tabiat Parkları, Tabiat Anıtları, RAMSAR Alanı Statüsündeki Sulak Alanlar, Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar, Özel Çevre Koruma Bölgeleri'dir (Tablo 1).

Tablo 1. İç Anadolu Bölgesi Korunan Alanları

Dünya Miras Listesi					
No	Adı	Bulunduğu İl			
1	Göreme Milli Parkı ve Kapadokya	Nevşehir			
2	Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası	Sivas			
3	Çatalhöyük Neolitik Kenti	Konya			
Dünya Miras Geçici Listesi					
No	Adı	Bulunduğu İl	No	Adı	Bulunduğu İl
1	Konya Selçuklu Başkenti	Konya	2	Selçuklu Kervansarayları	Denizli-Doğubayazıt Güzergâhı
3	Beyşehir Eşrefoğlu Cami	Konya	4	Gordion	Ankara
5	Hacı Bektaş Veli Külliyesi	Nevşehir	6	Niğde'nin Tarihi Anıtları	Niğde
7	Odunpazarı Tarihi Kent Merkezi	Eskişehir	8	Kültepe Arkeolojik Alanı	Kayseri
9	Eflatunpınar Hitit Su Anıtı	Konya	10	Ahi Evran Türbesi	Kırşehir

11	Anadolu Selçuklu Medreseleri	Sivas-Kayseri-Konya-Kırşehir	12	Dağlık Frigya Vadisi	Eskişehir
13	Sivrihisar Ulu Cami	Eskişehir	14	Hacıbayram Cami	Ankara
15	İvriz Kültürel Peyzajı	Konya	16	Anadoludaki Ahşap Tavanlı Camiler	Konya-Eskişehir-Ankara
17	Sarıkaya Roma Hamamı	Yozgat	18	Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Alanı	Ankara-Konya-Aksaray
Milli Parklar					
No	Adı	Bulunduğu İl	No	Adı	Bulunduğu İl
1	Yozgat Çamlığı	Yozgat	2	Soğuksu	Ankara
3	İlgaz Dağı	Çankırı-Kastamonu	4	Göreme	Nevşehir
5	Beyşehir Gölü	Konya	6	Aladağlar	Niğde-Adana
7	Sultan Sazlığı	Kayseri			
Tabiat Parkları					
No	Adı	Bulunduğu İl	No	Adı	Bulunduğu İl
1	Çamkoru	Ankara	2	Şahinler	Ankara
3	Aluçdağ	Ankara	4	Eğriova	Ankara
5	Kartaltepe	Ankara	6	Tekkedağı	Ankara
7	Çubuk Karagöl	Ankara	8	Sorgun Göleti	Ankara
9	Kelebekler Vadisi	Ankara	10	Kadın Çayırı	Çankırı
11	Kenbağ	Çankırı	12	Hazım Dağlı	Çankırı
13	Yunus Emre	Eskişehir	14	Musaözü	Eskişehir
15	Derebağ Şelalesi	Kayseri	16	Karaahmetli	Kırıkkale
17	Aşıkpaşa	Kırşehir	18	Yakamanastır	Konya
19	Karşiyaka	Sivas	20	Davulbaztepe	Yozgat
21	Kadınpınarı	Yozgat	22	Oluközü	Yozgat
23	Üçtepeler	Yozgat	24	Yozgat Fatih	Yozgat
Tabiat Anıtları					
No	Adı	Bulunduğu İl	No	Adı	Bulunduğu İl
1	Kabaardıç	Ankara	2	Asarlık tepeler	Ankara
3	Derebucak Çamlık Mağaraları	Konya	4	Ağılı Ardıç	Konya

5	Meke Gölü	Konya	6	Titrek Kavak	Konya
7	Fosil Ardiç	Konya	8	Türbe Çamı	Çankırı
9	Dokuzkardeşler Çamı	Çankırı	10	Ulukavak	Yozgat
11	Karageyikli Türk Fındığı	Eskişehir	12	Kayı Ardıcı	Eskişehir
13	Kepez Saçlı Meşesi	Eskişehir	14	Karamet Dutu	Eskişehir
15	Kokulu Ardiç I	Eskişehir	16	Kokulu Ardiç II	Eskişehir
17	Kokulu Ardiç III	Eskişehir	18	Piribaba Meşesi	Eskişehir
19	Geyikalanı	Eskişehir	20	Altıkardeşler	Karaman
21	Dedeardiç	Karaman			
RAMSAR Alanı Statüsündeki Sulak Alanlar					
No	Adı	Bulunduğu İl	No	Adı	Bulunduğu İl
1	Seyfe Gölü	Kırşehir	2	Sultan Sazlığı	Kayseri
3	Meke Gölü	Konya	4	Kızören Obruğu	Konya
Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar					
No	Adı	Bulunduğu İl	No	Adı	Bulunduğu İl
1	Balıkdamı Gölü	Eskişehir	2	Akşehir Gölü	Konya
3	Kulu Gölü	Konya	4	Bolluk Gölü	Konya
5	Meke Maarı	Konya	6	Çavuşçu Gölü	Konya
7	Meyil Obruğu	Konya	8	Çıralı Obruğu	Konya
9	Samsam Gölü	Konya	10	Kızören Obruğu	Konya
11	Tersakan Gölü	Konya	12	Konya Acıgöl	Konya
13	Uyuz Gölü	Konya	14	Kozanlı Gökgöl	Konya
15	Çöl Gölü ve Çalıkdüzü	Ankara	16	Hirfanlı Barajı	Ankara
17	Mogan Gölü	Ankara	18	Sarıyar Barajı	Ankara
19	Gökdere	Karaman	20	Seyfe Gölü	Kırşehir
21	Sultansazlığı	Kayseri	22	Palas Gölü	Kayseri
23	Hörmətçi Sazlığı	Kayseri	24	Kapuzbaşı Kaynakları	Kayseri
25	Zamantı Nehri	Kayseri	26	Hafik Gölü	Sivas
27	Tödürge Gölü	Sivas	28	Ulas Gölleri	Sivas
29	Ereğli Sazlıkları	Konya-Karaman-Niğde	30	Tuz Gölü	Ankara-Konya-Aksaray
31	Beyşehir Gölü	Konya-Isparta			

Kaynak: URL-40; URL-41; URL-42.

İç Anadolu Bölgesi korunan alanları içerisinde Tuz Gölü, Ihlara ve Gölbaşı özel çevre koruma bölgeleri ile Çankırı-Ilgaz-Kadınçayırı Yıldıztepe Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi de yer almaktadır. Bununla birlikte Kızılcahamam-Çamlıdere Jeoparkı projesi ve Çankırı Kaya Tuzu Mağarasının Turizme Kazandırılması Projesi hayata geçirildiğinde, bölge, farklı kaynak değerler ile turistik çekim gücünü arttıracaktır.

Foto 4. a- Sultan Sazlığı faunasından flamingolar**b-** Seyfe Gölü faunasından sunalar

(Kaynak: URL-56). (Kaynak: URL-57).

1.1.9. Doğal Çekiciliklerin Turizm Açısından Önemi ve Kullanımı

Turistlerin bir alana yönelik ziyaret etme isteklerini ortaya çıkaran çekicilikler, turizm alanlarının yer seçiminde büyük önem taşımaktadır. İç Anadolu Bölgesi'nde doğal kaynaklara dayalı turizm çekicilikleri, dağlar ve yaylalar, akarsular, göller, termal sular, bitki örtüsü, iklim ve peribacaları, vadiler, mağaralar, şelaleler gibi eşsiz coğrafi unsurlardır. Turizm açısından doğal çekiciliklerin sağladığı avantajlar ile yüksek turistik potansiyel arasında güçlü bir ilişki bulunmaktadır. Doğal çekicilikler turistik potansiyeli belirlemede çok önemli bir etkidir. Bu çekicilikler, ulusal ve uluslararası düzeyde gelişen turizm ekonomisinden pay almak için kullanılan güç kaynakları olarak değerlendirilebilir. Doğal çekiciliklerin turizme kazandırılmasında en etkili yol, sürdürülebilir gelişmeyi sağlamaktır. Çünkü hassas bir yapıya sahip olan doğal çekicilikler koruma kullanma dengesi içerisinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

1.2. Kültürel Çekicilikler

İç Anadolu Bölgesi turizminin gelişmesinde, bölgenin doğal turistik çekicilikleri kadar kültürel turistik çekicilikleri de önem arz etmektedir. Bu kültürel çekiciliklerden rekabet gücü yüksek olanlar iller kapsamında ele alınmıştır.

1.2.1. Aksaray

Aksaray geçmişten günümüze Hitit, Pers, Hellenistik Dönem (Büyük İskender), Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı egemenliklerinde kalmıştır. Tarih boyunca birçok medeniyeti ve çeşitli dinleri bünyesinde barındıran bölgede İslam ve Hıristiyanlık dönemlerine ait pek çok dini eser yer almaktadır. Özellikle İhlara Vadisi'ndeki kayalara oyulmuş freskli kiliseler, yeryüzünde eşine az rastlanır bir tarih hazinesi olarak günümüze kadar ulaşmıştır. Bunlardan İhlara vadisi içerisinde yer alan Ağaçalı, Kokar, Pürenliseki, Karanlıkkale, Eğritaş, Sümbüllü, Yılanlı, Kırkdamalı, Karagedik, Bahattin Samanlığı, Direkli ve Ala kiliseleri ile Selime kasabasında bulunan Selime Katedrali en çok bilinenleridir (URL-1; URL-14; URL-27).

Kapadokya Bölgesi'nin tipik kaya oyma yerleşim yerlerinden olan yeraltı şehirlerine il genelinde sık rastlanmaktadır. Bu yeraltı şehirlerinden olan Gazıemir Yeraltı Şehri 2007'de ziyarete açılmıştır. Gülağaç ilçesindeki Saratlı, Güzelyurt ilçesindeki Gözyaşı ve Ortaköy ilçesindeki Ozancık en çok ziyaret edilen yeraltı şehirlerindedir. Ayrıca Aş ıklı Höyük, Acemhöyük, Sultan Hanı, Ağzıkara Han, Alayhan, Öresin Han (Tepesidelik Han), Ulu Cami, Eğri Minare ile Tapduk Emre, Yunus Emre, Şeyh Hamidi Veli (Somuncu Baba) ve II. Kılıçarslan türbeleri ile Güzelyurt evleri, Aksaray ilinin diğer kültürel çekiciliklerindedir (URL-1; URL-14; URL-27).

1.2.2. Ankara

Ankara'nın en fazla ziyaret edilen tarihi ve kültürel varlıkları şunlardır:

Ankara Kalesi, Kalecik Kalesi, Augustus Tapınağı, Gordion, Gavurkale, Julianus Sütunu, Roma Hamamı, Roma Tiyatrosu, Midas Tümülüsü, Karaoğlan, Karalar ve Etiyokuşu ören yerleri, Bitik höyüğü, Kayabaşı Mozaigi, Anıtkabir, Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Müzesi, Kurtuluş Savaşı Müzesi (I. TBMM binası), Cumhuriyet müzesi (II. TBMM binası), Çankaya Atatürk Müzesi, Sakarya Şehitleri Zafer Anıtı ve Müzesi, Etnografya Müzesi, Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Alagöz Karargâh Müzesi, MTA Tabiat Tarihi Müzesi, Ankara Resim ve Heykel Müzesi, Çengel Han Rahmi M. Koç Müzesi, Ulucanlar Cezaevi Müzesi, Ankara, Ayaş, Gündül, Hamamönü ve Beypazarı Evleri, Zafer Anıtı, Güvenlik Anıtı, Ulus Cumhuriyet Anıtı, Duatepe Anıtı, Hattı Anıtı, Akköprü, Kurşunlu Han, Mahmud Paşa Bedesteni, Çengelhan, Zağfıran (Safran) Han, Suluhan, Hacı Bayram, Kocatepe, Ahi Elvan, Alaaddin, Aslanhane (Ahi Şerafettin), Cenabı Ahmet Paşa, Karacabey ve Kurşunlu camileri, Hacı Bayram Veli, Azimi (İsmailPaşazade Hacı Esad), Ahi Şerafettin, Cenabı Ahmet Paşa, İsmail Fazıl Paşa ve Yörük Dede (Doğan Bey) türbeleri, Karacabey Hamamı, Şengül Hamamı ve Eski Hamam, Harikalar Diyarı, Göksu Parkı ve Gölbaşı-Moğan Parkı'dır (URL-2; URL-15; URL-28).

Ankara Kalesi: Ankara'ya egemen bir tepe üzerinde kurulan kale, iç ve dış kale olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Ne zaman yapıldığı kesin olarak bilinmemekle birlikte MÖ 2. yüzyılın başında Galatların Ankara'ya yerleşmeleri sırasında kalenin var olduğu bilinmektedir. Tarih boyunca

çeşitli medeniyetlerin başkenti olan Ankara'da kalenin savunma ve yerleşim amaçlı kullanılması ile hemen hemen her dönemde bakım ve onarımının yapılması, günümüze kadar ulaşmasını sağlamıştır (URL-28).

Anıtkabir Müzesi: Anıtkabir, M. Kemal Atatürk'ün 10 Kasım 1953'de Etnografya Müzesinden alınan naaşının defnedildiği, Ankara Anıttepe'de (eski adıyla Rasattepe) bulunan anıt mezarıdır. Anıtkabir 750.000 m² lik bir alanı kaplamakta olup, Barış Parkı ve Anıt Bloku olarak iki kısma ayrılır. Çeşitli ülkelerden ve Türkiye'nin bazı bölgelerinden getirilen fidanlarla zenginleştirilen Barış Parkı içinde 104 ayrı türden yaklaşık 48.500 adet süs ağacı, ağaççık ve süs bitkisi yer almaktadır. Anıt Bloku ise Aslanlı Yol, Tören Meydanı ve Mozole olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Ayrıca Anıtkabir'de Atatürk mozolesinin bulunduğu şeref salonunun altında 3.000 m²lik alanda, Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Müzesi bulunmaktadır (URL-43).

Anadolu Medeniyetleri Müzesi: At pazarı olarak adlandırılan semtte, Ankara Kalesi'nin dış duvarının güneydoğusunda yer alan iki Osmanlı binasından oluşmaktadır. Bugün kendine özgü koleksiyonları ile dünyanın sayılı müzeleri arasında bulunan Anadolu Medeniyetleri Müzesinde, Anadolu Arkeolojisi, Paleolitik'ten günümüze kadar kronolojik bir sırayla sergilenmektedir (URL-44).

Etnografya Müzesi: Anadolu'nun Türk-İslam Dönemi'ne ait eserlerin sergilendiği müze, Ankara'nın Namazgâh adı ile anılan semtinde kurulmuştur. Yapının mimarı Cumhuriyet Dönemi'nin önemli isimlerinden Arif Hikmet Koyunluoğlu'dur. Türkiye'de müze binası olarak inşa edilen ilk yapıdır. Ayrıca Mustafa Kemal Atatürk'ün naaşı, Anıtkabir'e nakline kadar burada kalmıştır (URL-45).

1.2.3. Çankırı

Çankırı'da öne çıkan tarihi ve kültürel varlıkları şunlardır:

Çankırı Kalesi, Selçuklu Dönemi'ne ait Taş Mescit ve Kanuni Sultan Süleyman'ın yaptırdığı Ulu Cami, İmaret ve Ali Bey camileri, Emir Karatekin, Şeyh Mehdive Pir-i Sanî türbeleri, Beşdut Kaya Mezarları, İndağı Kaya Mezarları ve Salman Höyük ile Hüyük Yeraltı Şehri'dir (URL-3; URL-16; URL-29).

Çankırı Kalesi: Şehrin kuzeyinde küçük bir tepe üzerinde kurulmuştur. Romalılar, Bizanslılar, Danişmentliler, Selçuklular ve Osmanlılar dönemlerinde kullanılmıştır. Kale içinde Roma Dönemi'nden kalma kaya mezarı, iskân kalıntıları ve pişmiş toprak kap parçaları ile Çankırı Fatih Emir Karatekin Bey'in türbesi bulunmaktadır. Günümüzde çevre düzenlemesi yapılarak ağaçlandırılan Çankırı Kalesi, bir mesire yeri ve aynı zamanda bir ziyaretgâhtır (URL-29).

Cemaleddin Ferruh Darülhadişi (Taş Mescit): Çankırı'da Selçuklular Dönemi'nden kalma en önemli yapıdır. Cemaleddin Ferruh Şifahanesi ve Darülhadişi olarak birbirine bitişik inşa edilen bu

iki yapı, mimarlık tarihi bakımından olduğu gibi plastik sanatlar açısından da ilgi odağıdır (URL-29).

1.2.4. Eskişehir

“Türk Dünyası Kültür Başkenti” programı çerçevesinde 2013 yılı kültür başkenti olarak ilan edilen Eskişehir’de en fazla ziyaret edilen tarihi ve kültürel varlıkları şunlardır:

Yazılıkaya Frig Vadisi, Antik Yazılıkaya Kenti, Frig Kaya Anıtları (Açık Hava Tapınakları), Yazılıkaya (Midas Anıtı), Bitmemiş Anıt, Bitkisel Motifli Anıt (Sümbüllü Anıt-Damalı Anıt), Bahşeyiş Anıtı (Bahşeyiş-Bahşiş Anıtı), Anıtsal Frig Kaya Mezarı, Gerdekkaya Mezar Anıtı, Hamamkaya Anıtı, Aslanlı Mabet, Büyükyayla (Seyircek) Nekropolü, Frig Kaleleri, Han Antik Kenti, Seyitgazi Kervansarayı (Eski Han), Develik Han, Selçuklu Hamamı, Sücaattin Hamamı, Uyuz Hamamı, Alpanos Hamamı, Çırçır Çeşmesi, Menimhane (Ulupınar) Çeşmesi, Santabaris Antik Kenti, Fethiye Örenyeri, Midaion/Karahöyük, Pessinus Arkeolojik Siti, Yunus Emre Külliyesi ve Türbesi, Kurşunlu Cami ve Külliyesi, Alaaddin Cami, Seyyit Battal Gazi Külliyesi ve Türbesi, Şeyh Sücaeddin-i Veli Külliyesi ve Türbesi, son yıllarda Eskişehir’in en ilgi çekici müzelerinden biri olan Yılmaz Büyükerşen Balmumu Heykeller Müzesi, Odunpazarı Belediyesi Lületaş Müzesi, Odunpazarı Kentsel Sit Alanı, Kent Belleği Müzesi, Bilim Kültür ve Sanat Parkı ile Kent Park’tır (URL-4; URL-17; URL-30).

Yazılıkaya Frig Vadisi: Dağlık Frigya Bölgesi içinde kalan vadi, Prehistorik Çağlardan günümüze kadar iskân görmüştür. Seyitgazi ve Han ilçe sınırları içinde yer alan Yazılıkaya Frig Vadisi, arkeolojik sit alanı ve egzotik görünümlü çevresi ile doğal sit alanı olarak tescil edilerek koruma altına alınmıştır (URL-17; URL-30).

1.2.5. Karaman

2018 yılı itibari ile 456 adet kültür varlığı bulunana Karaman’da en fazla ziyaret edilen tarihi ve kültürel varlıklar şunlardır:

Madenşehri (Binbir Kilise), Başdağ Kalesi ve Askeri Tesisleri, Değle, Derbe ve Canhasan Höyükleri, Philadelphia, Lystra Höyüğü (İlisıra), Kızıl Kilise, Yabangülü Saklı Kiliseleri, Tahıl Ambarları (Taşkale), Çeşmeli Kilise, Manazan Mağaraları, Güldere Kaya Yerleşmesi, Karaman, Ermenek ve Mennan kaleleri, Sikkeli Tepe Kale ve Surları, Yunus Emre Cami ve Türbesi, Alaaddin Ali Bey Türbesi, İmaret, Nuhpaşa, Hacı Beyler ve Akteke camileri, Dereköy, Fisandon Kilise Cami, Hatuniye (Nefise Sultan) Medresesi ve Karaman Müzesi’dir (URL-5; URL-18; URL-31).

Karadağ Binbir Kilise: Karaman’ın 50 km kuzeyinde yer alan Binbir Kilise, antik kaynaklarda geçen Barata’ya eşitlenmektedir. Hititler Dönemi’nden itibaren kutsal bir merkez olduğu anlaşılan Karadağ’ın kuzey eteğinde yer alan Binbir Kilise, Bizans Dönemi’nde bölgenin en önemli dinî merkezi haline gelmiştir. Dinî bir merkez olması yanında Geç Roma ve Bizans Dönemi’nde Konya-

Ereğli bağlantısında önemli bir yol kavşağında yer alması, buraya stratejik bir önem de kazandırmıştır. Binbir Kilise kalıntılarının önemli bir bölümünü mezar yapıları oluşturmaktadır (Kurt, 2011).

1.2.6. Kayseri

Kültepe belgelerine göre yerleşme tarihi MÖ 4000 yıllarına kadar uzanan Kayseri’de öne çıkan tarihi ve kültürel varlıklar şunlardır:

Kültepe (Kaniş-Karum), Ağırnas Yeraltı Şehri, Germir (Konaklar), Gesi evleri, Kayseri, Develi ve Öksüt kaleleri, Kapalı Çarşı, Saat Kulesi, Sultanhanı, Karatay ve Kara Mustafa Paşa kervansarayları, Vezir Han, Seyyid Burhaneddin, Şeyh Tennurive Melik Gazi türbeleri, Çifte Kümbet, Ali Cafer Kümbeti, Cami Kebir (Ulu Cami), Hunat Hatun Külliyesi, Güllük, Han, Kurşunlu (Mimar Sinan) ve Kale camileri, Tekgöz ve Çokgöz köprüleri, Kadı ve Sultan hamamları, Tokalı Kilise (Soğanlı Vadisi), Surp Kirkor Losovoriç Kilisesi, Surp Astuadzadzin (Meryem Ana) Kilisesi, Etnoğrafya, Arkeoloji, Ahi Evran Zaviyesi (Esnaf ve Sanatkarlar Odası) ve Sultan Sazlığı Kuş müzeleri, Lifos Harebeleri, Güpgüpoğlu Konağı, Raşit Ağa Konağı, Anadolu Harikalar Diyarı, Soğanlı bez bebekleri ile Bünyan ve Yahyalı halılarıdır (URL-6; URL-19; URL-32).

Kültepe (Kaniş-Karum): Kayseri merkeze 24 km uzaklıktaki Hititlerin Anadolu’da kurduğu ilk kentin kalıntısı olan höyük ve etrafında onu saran Karum’dan oluşan Kültepe Ören Yeri’nde, yönetim binalarının, dini yapıların, ev, dükkân ve atölyelerin kalıntıları görülmektedir. Asurların kurduğu büyük ticaret kolonileri olan Karumların merkezi, Kültepe’de yer alıyordu. Anadolu’daki ilk yazılı tabletler, dünyanın ilk organize ticaret merkezi olan Kültepe’de bulunmuştur. Ticaret yolu üstünde stratejik öneme sahip Kültepe bu özelliğini yüzyıllarca sürdürmüştür. Kayseri’nin Selçuklu ve Osmanlı Dönemi’nde İpek Yolu’nun bir parçası, günümüzde de Türkiye’nin ticaret alanında en aktif şehirlerinden olması da, Kültepe ile başlayan bu ticari hareketliliğin devamı olmuştur. Kültepe’de Asur, Genç Hitit, Helen, Roma, Pers ve Tabal dönemlerine ait eserler ve bulgular ele geçmiştir (URL-32).

1.2.7. Kırıkkale

Mke Silah-San Müzesi, Eccobriga Antik Kenti, Kozlu Yöresi Antik Kenti, Ceritkale Kaya Mezarları, Çeşnigir Köprüsü, Hasandede, Şeyh Şamil, Ballı, Koçubaba ile Haydar Sultan cami ve türbeleri bulunmaktadır (URL-7; URL-20; URL-33).

Mke Silah-San Müzesi: 1991 yılında Silah-San bünyesinde kurulmuş olan müzede 299 adet eser sergilenmekte olup, eserler 14. yüzyıldan günümüze kadar kronolojik sırayla teşhir edilmektedir. Müzede sergilenen eserlerin çoğu İkinci Dünya Savaşı Dönemi’nde Karadeniz Bölgesi halkından toplanan eserlerdir. Diğer bir bölümü ise İstanbul’daki Tophane’de yer alan silah fabrikasından koruma altına alınmak üzere gönderilmiştir (URL-20; URL-33).

1.2.8. Kırşehir

Yerleşme tarihi MÖ 3000'lere kadar uzanan Kırşehir, zengin bir kültürel mirasa sahiptir. Geçmişten günümüze pek çok uygarlığa ve Ahi Evran, Cacabey, Aşıkpaşa, Ahmed-i Gülşehri gibi döneme damgasını vuran düşünür ev sahipliği yapmış olan ilde en fazla ziyaret edilen tarihi ve kültürel unsurlar şunlardır:

Çağırkan Kale Höyük, Merkez Kale Höyük, Hashöyük, Mucur Yeraltı Şehri, Dulkadirli Yeraltı Şehri, Ahi Evran Cami ve Türbesi, Lala (Lale), Alaaddin ve Kapucu camileri, Cacabey Gökbilim Medresesi, Aşıkpaşa Türbesi, Yunus Emre Türbesi, Kalendar Baba Kümbeti, Üçayak Kilisesi, Derefakılı Kilisesi, Aflak ve Aksaklı Kiliseleri, Keçi Kalesi ile Kesikköprü Kervansarayı'dır (URL-8; URL-21; URL-34).

Cacabey Gökbilim Medresesi: Kırşehir'deki en önemli tarihî yapıların başında gelen ve il merkezinde bulunan Cacabey Gökbilim Medresesi, 1272 yılında, Anadolu Selçuklu Sultanı Kılıç Arslan oğlu II. Gıyaseddin Keyhüsrev Dönemi'nde, Kırşehir Valisi Nureddin Cibril bin Cacabey tarafından matematik, fen ve astronomi eğitimi verilen bir medrese olarak yaptırılmıştır. Eşsiz mimarisinin yanı sıra özellikle güneş sistemindeki gezegenleri sembolize eden iç sütunceleri, rasat kuyusu, aydınlık feneri ve gözlem kulesi ile dikkatleri çeken Cacabey Gökbilim Medresesi, astronomi eğitimi veren ilk merkezlerden biri ve belki de en önemlisidir (Balibeyoğlu, 1998; URL-21).

1.2.9. Konya

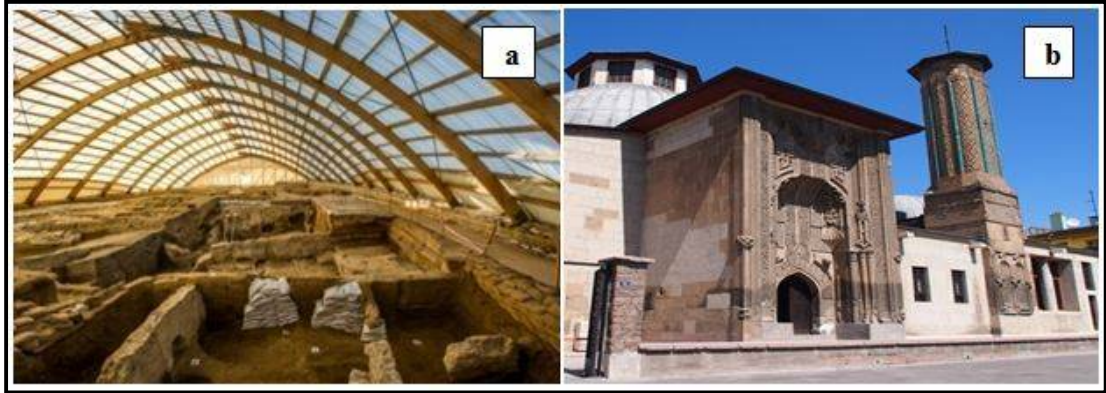
MÖ 7000 yıllarından itibaren iskân görmüş olan Konya, Anadolu'nun en eski yerleşmelerinden biridir. Birçok medeniyete beşiklik eden ve uzun yıllar başkent olarak kullanılan şehir, tarihi ve kültürel çekicilikler açısından zengindir (Foto 5). Bu tarihi ve kültürel unsurların öne çıkanları şunlardır:

İnce Minareli Medrese, Karatay Medresesi, Sırçalı Medrese, Selçuklu Köşkü, Hz. Mevlana Türbe ve Müzesi, Arkeoloji, Etnografya, Akşehir Batı Cephesi Karargahı, Ereğli, İnce Minare (Taş ve Ahşap Eserler), Karatay (Çini Eserler) ve Nasreddin Hoca müzeleri, İstiklâl Harbi Şehitliği, Alaeddin, Selimiye, Eşrefoğlu, İplikçi, Kadı Mürsel (Hacı Hasan), Tursunoğlu (Tahir Paşa), Aziziye, Şerafettin, Kapı ve Nakiboğlu camileri, Sahip Ata Cami ve Külliyesi, Sadrettin Konevi Cami ve Türbesi, Şems-i Tebrizî Cami ve Türbesi, Tavusbaba Türbesi ve Ateş-Baz Veli Türbesi, Zazadin, Horozlu ve Obruk hanları, Çatalhöyük Neolitik Kenti, Sille, Sille Aya-Elena Kilisesi, Eflatunpınar Hitit Su Anıtı, Fasıllar Hitit Kaya Anıtı, Lukyanus Kitâbesi ve Atlı Kaya Kabartması, İsaura (Zengibar Kalesi) Antik Kenti, İvriz Kaya Anıtı, Kubadabâd Sarayı, Kilistra Antik Kenti, Konya Tropikal Kelebek Bahçesi, Konya Bilim Merkezi ve 80 Binde Devr-i Alem Parkı'dır (URL-9; URL-22; URL-35).

Konya, UNESCO Dünya Miras Listesinde Çatalhöyük Neolitik Kenti (2012) ve UNESCO Dünya Miras Geçici Listesinde Konya Selçuklu Başkenti (2000), Selçuklu Kervansarayları Denizli-Doğubayazıt Güzergâhı (2000), Beyşehir Eşrefoğlu Cami (2011), Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Alanı (2013), Eflatunpınar Hitit Su Anıtı (2014), Anadolu Selçuklu Medreseleri (Erzurum, Sivas, Kayseri, Konya ve Kırşehir-2014), İvriz Kültürel Peyzajı (2017) ve Anadolu'daki Ahşap Tavanlı ve Ahşap Destekli Camiler (Konya, Kastamonu, Eskişehir, Afyonkarahisar, Ankara-2018) ile yer almaktadır (URL-41; URL-42).

Ayrıca UNESCO İnsanlığın Sözlü ve Somut Olmayan Kültürel Mirası Başyapıtları Programı çerçevesinde 2005 yılında Başyapıt olarak ilan edilen Mevlevî Semâ Töreni, 2008 Yılında UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsili Listesi'ne ülkemiz adına kaydedilerek tüm dünyaya tanıtılmıştır (URL-46).

Foto 5. a- Çatalhöyük Neolitik Kenti kazı alanından bir görünüm. **b-** İnce Minare (Taş ve Ahşap Eserler) Müzesinden bir görünüm.

Çatalhöyük Neolitik Kenti: Çatalhöyük, Orta Anadolu'da, Konya ilinin Çumra ilçesi sınırları içinde günümüzden 9400 yıl önce iskân edilmiş, çok geniş bir Neolitik ve Kalkolitik Çağ yerleşim yeridir. İki höyükten oluşan Çatalhöyük Neolitik Kenti'nin daha uzun olan Doğu Höyüğü, MÖ 7400 ve 6200 yılları arasında tarihlenen 18 Neolitik yerleşim katmanından oluşmaktadır. Söz konusu katmanlarda, sosyal örgütlenmeyi ve yerleşik hayata geçişi simgeleyen duvar resimleri, rölyefler, heykeller ve diğer sanatsal öğeler yer almaktadır. Batı Höyüğü ise MÖ 6200 ve 5200 yılları arasında tarihlenen Kalkolitik Dönem'e ait kültürel özellikler göstermektedir. Bu özellikleriyle Çatalhöyük, aynı coğrafyada 2000 yıldan fazla bir süredir var olan köylerden kentsel hayata geçişin de önemli bir kanıtıdır. Çatalhöyük Neolitik Kenti, kalıntıların boyutu, yaşayan toplumun yoğunluğu, güçlü sanatsal ve kültürel gelenekler ve zaman içindeki sürekliliğin benzersiz bileşimi ile olağanüstü evrensel değer taşımaktadır. Bu özelliklerinin bir sonucu olarak, insanlık tarihine ışık tutan Çatalhöyük Neolitik Kenti, 2012 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır (URL-22).

1.2.10. Nevşehir

Nevşehir ve yakın çevresini anlatmak için kullanılan ve dünyada markalaşmış bir bölge olan Kapadokya'nın sınırları kapsamı tam olarak açık değildir (Güngör, 2016). Günümüzde Nevşehir, Aksaray, Niğde, Kayseri ve Kırşehir illerinin kapladığı alan Kapadokya olarak kabul edildiği gibi daha dar anlamda ise Kapadokya Uçhisar, Ürgüp, Avanos, Göreme, Derinkuyu, Kaymaklı, Ihlara ve çevresini ifade etmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Turizm Stratejisi 2023 kapsamında "Marka Kültür Turizm Kenti" ilan edilen ve Kapadokya olarak anılan bölgenin merkezinde yer alan Nevşehir, bölgede egemen olan uygarlıkların bıraktığı zengin bir tarihi eser ve kültürel varlığa sahiptir. İlde, 178'i arkeolojik sit alanı, 16'sı kentsel sit alanı, 35'i doğal sit alanı, 9'u karma sit alanı olmak üzere 238 sit alanı ve 1.614 kültür varlığı mevcuttur. Bunlar arasında turizm açısından ön planda olanlar şunlardır:

Göreme Milli Parkı ve Kapadokya Bölgesi Dünya Miras Alanı başta olmak üzere, Göreme Açık Hava Müzesi, Zelve Açık Hava Müzesi, Mustafapaşa (Sinassos), Paşabağları, kaya oyma kiliseler (Tokalı, Elmalı, Karanlık, Çarıklı, Yılanlı, Aziz Basil, Aziz Barbara, Nicephorus Phocas, Aios Vasilios, Sinassos, Alakara, Basil, Konstantin Helena, Çavuşin, Tatların, St. Jean kiliseleri), yeraltı şehirleri (Kaymaklı, Derinkuyu, Özkonak, Tatların, Mazı, Özlüce), Açıksaray harabeleri, Hacıbektaş Veli Külliyesi, Sarıhan Kervansarayı, Taşkınpaşa Cami ve Medresesi, Damat İbrahim Paşa Cami ve Külliyesi, Aşçıbaşı Cami (Gülşehir), Ulu Cami (Avanos), Gülşehir Karavezir Cami ve Külliyesi, Alâeddin Cami (Avanos) ve Kızılkaya Cami (Gülşehir), Asmalı Konak, eski taş evler, Güray Müze ile Kapadokya Sanat ve Tarih Müzesi'dir (Foto 6). Ayrıca Nevşehir Kalesi ve Çevresi Kentsel Dönüşüm Projesi sırasında keşfedilen, dünyanın en büyük yeraltı yerleşmesi olduğu düşünülen sahanın, 2018 yılı Temmuz ayı içerisinde belirli bölümünü hizmete açılarak Kapadokya turizmine ciddi katkılar sağlaması beklenmektedir (URL-10; URL-23; URL-36).

Foto 6. a-Tokalı Kilisesi'nden bir görünüm. b- Karanlık Kilise'den bir görünüm.

Bölgenin doğal ve kültürel değerlerinin korunması ve turizm faaliyetlerinin koruma kullanma dengesi içerisinde devam etmesi için Göreme Milli Parkı ve Kapadokya, 1985 yılında hem kültürel hem de doğal varlık olarak UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır. Göreme Milli Parkı ve Kapadokya Bölgesi kapsamında, Göreme Milli Parkı, Derinkuyu ve Kaymaklı Yeraltı Şehirleri, Karain Güvercinlikleri, Karlık Kilisesi, Yeşilöz Theodoro Kilisesi ve Soğanlı Arkeolojik Alanı bulunmaktadır (Somuncu ve Yiğit, 2009).

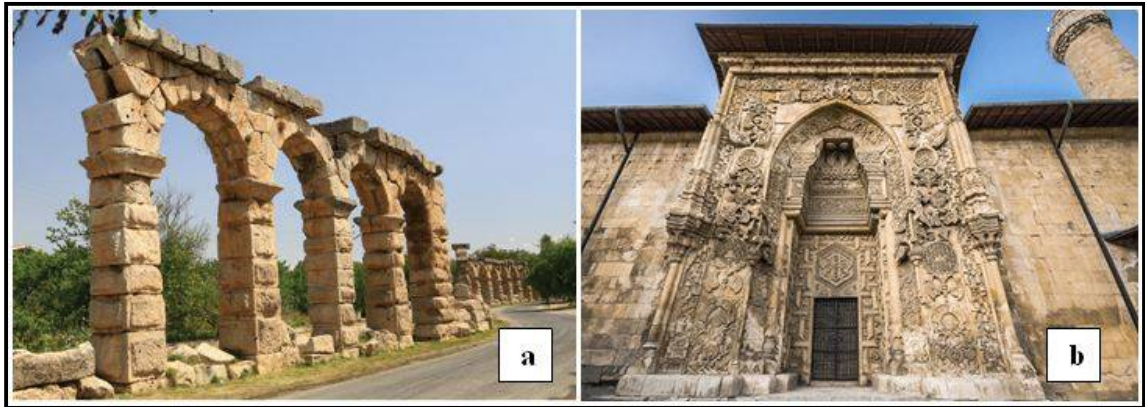
1.2.11. Niğde

Niğde'de dikkat çeken tarihi ve kültürel değerler şunlardır:

Tyana Ören Yeri ve Su Kemerleri, Roma Havuzu, Niğde Kalesi, Saat Kulesi, Niğde Müzesi, Gümüşler Manastırı, Kavlakepe Yeraltı Şehri, Alâeddin Cami, Kığılı Cami, Çelebi Hüsameddin (Dışarı) Cami, Sungurbey Cami, Hüdavend Hatun Türbesi, Şemsi Tebrizi (Kesikbaş) Türbesi, Şah Süleyman Türbesi, Şerifali Türbesi, Kemali Ümmi Cami ve Türbesi, Efendibey Türbesi, Sokullu Mehmet Paşa Bedesteni, Sadrazam Mehmet Paşa Kervansarayı, Rum Kilisesi ve Ermeni Kilisesi'dir (URL-11; URL-24; URL-37).

Tyana Ören Yeri ve Su Kemerleri: Antik Tyana örenleri, Bor ilçesi Kemerhisar kasabasında. Bu kemerlerden dolayı kasaba Kemerhisar adını almıştır. Bahçeli Kasabası'nda bulunan ve Roma havuzu olarak adlandırılan antik havuza hayat veren kaynak suyu, bugün büyük bir bölümü ayakta bulunan su kemerleriyle şehre taşınmıştır (Foto 7a). MS II-III. yüzyıllara ait olan kemerler Roma havuzundan itibaren Kemerhisar kasabası içlerine kadar toprak altındadır (URL-11; URL-24).

Foto 7. a- Tyana Su Kemerleri (Kaynak: [URL-25](#)).**b-**Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası Cennet Kapısı.

1.2.12. Sivas

Sivas ili tarihi ve kültürel değerleri şunlardır:

Sivas Atatürk Kongre ve Etnografya Müzesi, Aşık Veysel Müzesi, Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası, Şifâhiye Medresesi (Sivas Darüşşifası), Sivas Kalesi, Divriği Kalesi, Behram Paşa Hamı, Taşhan, Alacahan Kervansarayı, Büruciye Medresesi, Gök Medrese, Çifte Minareli Medrese, Aliğa, Alibaba ve Kale camileri, Şemseddin Sivâsi Türbesi Kuşaklı (Sarissa) ve Kayalıpınar Harabe ören yerleri ile Abdi Ağa Konağı'dır (URL-12; URL-25; URL-38).

Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası: Türkiye'den Dünya Miras Listesi'ne alınan ilk üç alandan biri olan Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası Mengücekoğlu Ahmet Şah ve eşi Turan Melek tarafından 1228-1229 yıllarında yaptırılmıştır. İslam mimarisinin bu başyapıtı, iki kubbeli türbeye sahip bir cami ve ona bitişik bir şifahaneden oluşmaktadır. Mimari özelliklerinin yanı sıra, sergilediği zengin Anadolu geleneksel taş işçiliği örnekleriyle 1985 yılından itibaren UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer almaktadır (Foto 7b). Uzaktan bakıldığında simetrik olduğu düşünülen, fakat özünde asimetrik olan bezemelerde yer alan on binlerce motifin hiç birinin bir daha kendini tekrar etmemesi; kâinattaki farklı varlıkların muhteşem bir ahenk ve denge içerisinde olduklarının, taşla nakşedilerek gözler önüne serilmesi, bu eseri farklı ve özgün hale getirmektedir (URL-25; URL-38).

1.2.13. Yozgat

İlde bulunan başlıca tarihi ve kültürel değerler şunlardır:

Çamlık Milli Parkı, Alışar Höyüğü, Çeşka Yeraltı Şehri, Kerkenez Dağı Antik Kenti (Kayıp Şehir Pteria), Büyüknemes (Tavion-Tavium) Antik Kenti, Çadır Höyük (Peyniryemez Köyü), Akdağmadeni Kilisesi, Sarıkaya Roma Hamamı, Hamidiye Saatli Çeşmesi, Emirci Sultan (Osman Paşa Türbesi), Çapanoğlu Cami, Çandır Kümbeti, Karabıyık Köprüsü, Behramşah Kalesi, Nizamoglu Konağı ve Saat Kulesi'dir (URL-13; URL-26; URL-39).

Çamlık Milli Parkı: Türkiye'nin ilk milli parkı olan çamlık, içindeki 30 yakın endemik bitki türü, Amerika'nın Beyaz Kartalı ve sadece burada bulunan Karaçam türleri başta olmak üzere zengin kaynak değerlerinin korunması ve tanıtılması, sosyal, kültürel ve turizm faaliyetlerine uygun olması, özellikle yakın çevresinin açık hava rekreasyon ve dinlenme ihtiyacını karşılayabilmesi amacıyla 1958 yılında milli park ilan edilmiştir (Güngördü, 2003; URL-26; URL-39).

1.2.14. Kültürel Çekiciliklerin Turizm Açısından Önemi ve Kullanımı

Turizmin yer seçiminde rol oynayan ve turistlerin bir alanı ziyaret etme isteğini doğuran kültürel çekicilikleri oluşturan tarihi ve dini yerler ile birlikte, yaşam biçimleri, gelenek, görenekler, festivaller, müzik ve eğlence türleri, el sanatları, yemek türleri ve alışkanlıkları, küreselleşen dünyada giderek önem kazanmaktadır (Gunn ve Var, 2002; Emekli, 2006). Kültürel değerleri ile İç Anadolu Bölgesi, insanlık tarihinin tüm evrelerine tanıklık etmektedir. Uzun bir tarihî geçmişe sahip olması,

kültürel yapıtların da çeşitlenmesini ve zenginleşmesini sağlamıştır. Uygarlıkların bıraktıkları izler ve tarihi miras, bölgeyi, ulusal ve uluslararası platformlarda son derece çekici kılmakta ve turizm alanlarının belirlenmesinde rol oynamaktadır. Bununla birlikte her kültürel ürün, müze ya da tarihi bir alan, önemli bir turizm çekiciliği olmayabilir. Kültürel bir unsuru turistler için çekim noktası haline getirmek, imaj ve marka oluşturmayı, planlama ve tanıtım çalışmalarını gerektirmektedir. Türkiye Turizm Stratejisi 2023'te de belirtildiği üzere iç turizmin çeşitlendirilmesi ve tüm yurda yayılması ana politikası çerçevesinde, kültür turizmine önem verilecek ve marka kentlerin oluşturulmasına çalışılacaktır.

1.3. Turistik Hizmetler

1.3.1. Ulaşım

Turizm ulaşım sistemlerine bağlı olarak başlamış, gelişme göstermiş ve turizmin gelişmesi de ulaşımı canlandırmıştır (Doğaner, 1998: 1). Turistik çekicilikler ulaşılabilirliği ölçüde önem kazanmaktadır (Sertkaya Doğan, 2011: 90). Dolayısıyla turizm faaliyetleri ile ulaşım sistemleri arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Coğrafi konum itibari ile İç Anadolu Bölgesi'nin ulaşılabilirliğinin fazla olması, turizm açısından önemli bir avantajdır. Ayrıca turistik çekiciliklere ziyaretçileri ulaştıracak kalite ve konforda ulaşım altyapısının varlığı, turizmin ileri seviyelere taşınmasında etkili olmuştur. İç Anadolu Bölgesi'nde yüzey şekilleri fazla engebeli olmadığından kara ve demir yolu ağı gelişmiştir. Ankara, Eskişehir, Kayseri ve Sivas önemli karayollarının kavşağı durumundadır. Demiryolu ağı da tüm bölgelerle bağlantıyı sağlayacak şekilde oldukça yaygın bir kullanıma sahiptir. İstanbul'dan başlayandemiryolu hattı Eskişehir'de iki kola ayrılmaktadır. Bir kol Ankara'ya, diğer kol ise Kütahya-Afyonkarahisar-Akşehir hattını izledikten sonra Konya üzerinden Ulukışla'ya kadar uzanmaktadır (Çağlıyan ve Bozkurt Yıldız, 2013: 482). Ankara, Eskişehir, Konya ve İstanbul arası yüksek hızlı tren seferlerinin başlaması ziyaretçilerin destinasyonlara varış süresini kısalttığından bölge turizmi için olumlu bir gelişmedir. Ayrıca Ankara, Eskişehir, Konya, Sivas, Kayseri ve Nevşehir'de havaalanı bulunması turist akışını hızlandırmaktadır.

1.3.2. Konaklama

Turizmin temel unsurlarından birisi olan konaklama, geceleme, beslenme ve eğlenceyi içeren bir kavramdır. Turizmin bir yerde gelişmesi, çok büyük ölçüde konaklama tesislerinin kapasitesine bağlı olacaktır (Özgüç, 2013: 102). Turistik çekim bölgelerinde kaliteli ve konforlu, farklı turist profillerine hitap eden ve alternatifi bol konaklama imkânlarının varlığı, turizmin gelişmesinde ve buna bağlı olarak turist sayısının artmasında etkili olan en önemli unsurlardandır.

Tablo 2. Turizm İşletme ve Yatırım Belgeli Tesis, Oda ve Yatak Sayılarının İllere Göre Dağılışı (2017)

İller	Turizm Yatırım Belgeli			Turizm İşletme Belgeli		
	Tesis	Oda	Yatak	Tesis	Oda	Yatak
Ankara	28	2.135	4.282	178	13.787	27.660
Karaman	1	43	77	7	370	752
Konya	9	1.578	3.524	36	3.018	6.036
Aksaray	3	199	400	15	749	1.510
Kayseri	5	384	797	23	1.859	3.760
Kırıkkale				3	147	294
Kırşehir				5	446	925
Nevşehir	14	1.570	3.149	90	4.287	9.171
Niğde	3	462	1.113	4	227	467
Sivas	8	679	1.351	9	420	843
Yozgat	1	413	856	9	605	1.299
Çankırı	2	78	156	7	268	527
Eskişehir	6	336	688	31	2.095	4.151
Toplam	72	7.463	15.549	379	25.915	52.717

Kaynak: URL-47.

İç Anadolu Bölgesi'nde 2017 yılı Kültür ve Turizm Bakanlığı verilere göre, Kültür ve Turizm Bakanlığı işletme belgeli 379 konaklama tesisi bulunmaktadır. Turizm işletme belgeli konaklama tesislerinin toplam oda sayısı, 25.915, yatak kapasitesi ise 52.717'dir. Bunun yanı sıra yatırım belgeli 72 konaklama tesisi bulunmaktadır. Bunların oda sayısı, 7.463 ve yatak kapasitesi 15.549'dur. Bölgede turizm işletme belgeli ile yatırım belgeli konaklama tesisleri toplamı 451, oda sayısı 33.378 ve yatak kapasitesi 68.266'dır (Tablo 2).

Tablo 3. Belediye Belgeli Tesis, Oda ve Yatak Sayılarının İllere Göre Dağılışı (2006)

İller	Tesis sayısı	Oda sayısı	Yatak sayısı
Aksaray	32	407	998
Ankara	129	3.766	7.121
Çankırı	13	243	539
Eskişehir	10	312	554
Karaman	7	161	322
Kayseri	23	604	1.273
Kırıkkale	4	72	147
Kırşehir	3	134	235
Konya	43	1.048	2.378
Nevşehir	172	3.642	9.290
Niğde	6	127	239
Sivas	41	940	2.083
Yozgat	23	492	1.251
Toplam	506	11.948	26.430

Kaynak: URL-48.

Ayrıca 2006 yılı verilerine göre bölgede, belediye belgeli konaklama tesisi sayısı 506, oda sayısı 11.948 ve yatak kapasitesi 26.430'dur (Tablo 3). Konaklama tesislerinin çoğunluğunu oteller oluşturmakta, az da olsa pansiyon, dağ evi, butik otel ve apart otel gibi konaklama tesisleri de bulunmaktadır. Konaklama tesislerinin büyük bir kısmı, il ve ilçe merkezlerinde yer almaktadır. Bunlara ek olarak kentte çeşitli devlet kurumlarına ait misafirhaneler de mevcuttur. Ancak Niğde, Karaman, Kırıkkale, Çankırı ve Yozgat'ta hem farklı turist gruplarına hitap edilmesi hem de konaklama seçeneklerinin artırılması bağlamında yeni konaklama tesislerine gereksinim söz konusudur.

İşletmelerin doluluk oranları ve işletmelerde ortalama kalış süreleri de, turistik hizmetler açısından değerlendirilebilir. Turizm merkezlerinde tesislerde ortalama kalış süresi ne kadar uzar ve doluluk oranı ne kadar artarsa ekonomik getiri de o kadar fazla olmaktadır. Ziyaretçilerin memnuniyet derecelerini ifade eden bu göstergeler bölgenin turizm açısından rekabet gücünü de yansıtmaktadır.

Tablo 4. Turizm İşletme Belgeli Tesislerde Konaklama, Geceleme Sayısı, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranının İllere Göre Dağılımı (2016)

İller	Konaklama			Geceleme			Ortalama Kalış Süresi	Doluluk Oranı (%)
	Yabancı	Yerli	Toplam	Toplam	Yerli	Toplam		
Aksaray	5.166	100.340	105.506	12.130	147.752	159.882	1,5	32,14
Ankara	283.562	1.331.381	1.614.943	664.572	2.198.933	286.355	1,8	31,51
Çankırı	773	39.350	40.123	2.875	54.972	57.847	1,4	42,23
Eskişehir	18.393	304.160	322.553	46.871	470.811	517.682	1,6	37,16
Karaman	2.260	43.733	45.993	5.734	6.8760	74.494	1,6	27,64
Kayseri	22.552	211.296	233.848	51.002	364.861	415.863	1,8	37,95
Kırıkkale	253	6.121	6.374	1.957	12.906	14.863	2,3	33,04
Kırşehir	1.059	78.187	79.246	8.547	99.092	107.639	1,4	35,14
Konya	54.349	411.743	466.092	102.115	612.247	714.362	1,5	34,26
Nevşehir	91.007	298.222	389.229	176.790	567.349	744.139	1,9	23,37
Niğde	623	24.762	25.385	781	31.570	32.351	1,3	22,84
Sivas	1.418	46.575	47.993	3.352	64.591	67.943	1,4	32,87
Yozgat	48.0	14.910	14.958	78.0	26.730	26.808	1,8	24,99
Türkiye	14.269.381	22.676.261	36.945.642	65.793.316	46.752.171	112.545.487	3.05	41.51

Kaynak: URL-49.

2016 yılı verilerine göre turizm işletme belgeli tesislerde konaklama ve geceleme sayısının illere dağılımına bakıldığında en yüksek değer Nevşehir iline ait olduğu bunu Sivas ve Ankara'nın takip ettiği görülmektedir. İşletmelerde ortalama kalış süresi 2,3 ile 1,3 arasında, tesislerin doluluk oranı ise 22,84 ile 42,23 arasında değişmektedir. Genel olarak ortalama kalış süresi ve doluluk oranlarının Türkiye ortalamasının altında olduğu belirlenmiştir. (Tablo 4).

Tablo 5. Belediye Belgeli Tesislerde Konaklama, Geceleme Sayısı, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranının İllere Göre Dağılımı (2016)

İller	Konaklama			Geceleme			Ortalama Kalış Süresi	Doluluk Oranı (%)
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam		
Aksaray	930	53.845	54.775	1.006	63.006	64.012	1,2	25,22
Ankara	42.997	309.378	352.375	67.105	489.557	556.662	1,6	18,02
Çankırı	533	25.538	26.071	1.311	37.272	38.583	1,5	11,88
Eskişehir	177	34.674	34.851	567	59.646	60.213	1,7	32,39
Karaman	192	19.889	20.081	381	25.452	25.833	1,3	32,84
Kayseri	2.362	78.620	80.982	3.397	131.733	135.130	1,7	29,77
Kırıkkale	90	27.122	27.212	329	40.412	40.741	1,5	34,36
Kırşehir	1.244	11.074	12.318	1.693	15.979	17.672	1,4	10,86
Konya	726	256.406	263.132	11.075	353.112	364.187	1,4	23,70
Nevşehir	176.067	389.770	565.837	324.979	642.458	967.437	1,7	30,72
Niğde	343	23.017	23.360	941	36.345	37.286	1,6	23,17
Sivas	13.413	416.142	429.555	23.367	565.424	588.791	1,4	37,42
Yozgat	1.160	127.612	128.772	1.594	172.737	174.331	1,4	33,59
Türkiye	3.778.493	18.659.732	22.438.225	11.667.057	30.099.393	41.766.450	1,9	29,91

Kaynak: URL-50.

2016 yılı verilerine göre belediye belgeli tesislerde konaklama ve geceleme sayısının illere dağılımına bakıldığında en yüksek değer turizm işletme belgeli tesislerde olduğu gibi Nevşehir, Sivas ve Ankara illerine ait olduğu görülmektedir. İşletmelerde ortalama kalış süresi ise 1,2 ile 1,7 arasında, tesislerin doluluk oranı ise 10,86 ile 37,42 arasında değişmektedir (Tablo 5).

1.3.3. Yeme-İçme, Eğlence ve Alışveriş

Yeme içme ihtiyacını karşılamaya yönelik tesisler, bulunduğu bölgenin ekonomisine katkı sağlamanın yanında turizm endüstrisinde çalışanların istihdamına da imkân vermektedir. Aynı zamanda bu tesislerin varlığı ve kalitesi konaklama, ulaşım, çekicilik gibi turistik ürünün temelinde yer alan kritik faktörleri tamamlar niteliktedir.

Tablo 6.İBBS 1. Düzey Bölgelerinden Batı Anadolu ve Orta Anadolu Turizm Belgeli Yeme İçme Tesislerinin Sayısı (2016)⁵

Türü	Sınıfı	Turizm Yatırım Belgeli		Turizm İşletme Belgeli	
		Tesis	Kapasite (kişi)	Tesis	Kapasite (kişi)
Lokantalar	1. Sınıf Lokanta	16	3.135	68	22.796
	2. Sınıf Lokanta			19	3.038
Kafeterya		1	150	1	100
Özel Tesis				34	8.248
Günübirlik Tesisler		1	350	10	2.795
Temalı Park				1	450
Mola Noktası				6	2.400
Toplam		20	3.635	139	39.827

Kaynak: URL-51.

Yeme-içme, eğlence, spor tesisleri, alışveriş merkezleri ve hediyelik eşya dükkânları gibi turizm işletmeleri bir turizm bölgesinin turistik ürün açısından çekiciliğini arttırmakta ve talebin bölgeye yönelmesini sağlamaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde İBBS 1. Düzey Bölgelerinden Batı Anadolu ve Orta Anadolu'da turizm aktivitesine katılan ziyaretçilerin yeme-içme ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik Turizm Bakanlığında işletme belgeli ve belediye belgeli 43.462 kişi kapasiteli 159 tesis bulunmaktadır (Tablo 6).

⁵Yeme içme ihtiyacını karşılamaya yönelik tesislerin dağılımı, Turizm ve Kültür Bakanlığı tarafından İBBS 1. Düzey Bölgeleri bazında verildiğinden, İç Anadolu Bölgesi için bu tesisler, Batı Anadolu ve Orta Anadolu 1. Düzey Bölgeleri kapsamında değerlendirilmiştir.

Tablo 7.İBBS 1. Düzey Bölgelerinden Batı Anadolu ve Orta Anadolu Turizm Belgeli Diğer Tesislerin Sayısı (2016)

		Tur. Yat. Belg.	Turizm İşletme Belgeli
Türü	Sınıfı	Tesis Sayısı	
Kongre ve Sergi Merkezi		2	2
Temalı Park		1	
Müstakil Eğlence Yerleri			15
Özel Tesis	Sema Gösterisi ve Kültürel Etkinlikler Merkezi		1
	Sauna		1
	Terminal Hizmetleri Tesisi		1
	Akvaryum		1
Toplam		3	23

Kaynak: URL-51.

Turizm pazarlamasını etkileyebilecek unsurlardan biri de ziyaretçilerin eğlence ihtiyacını karşılamaya yönelik tesislerin varlığıdır. İBBS 1. Düzey Bölgelerinden Batı Anadolu ve Orta Anadolu'da turizm belgeli diğer tesislerin sayısı 3'ü turizm yatırım belgeli ve 23'ü turizm işletme belgeli olmak üzere 25'dir. 2016 yılı verilerine göre bunlardan 4'ü kongre ve sergi merkezi, 1'i temalı park, 15'i müstakil eğlence yerleri, 1'i Sema gösterisi ve kültürel etkinlikler merkezi, 1'i sauna, 1'i terminal hizmetleri tesisi ve 1'i akvaryum'dur (Tablo 7).

1.4. Mevcut Ve Potansiyel Turizm Türleri ve Coğrafi Dağılışı

1.4.1. Mevcut Turizm Türleri ve Coğrafi Dağılışı

İç Anadolu Bölgesi sahip olduğu turizm değerleri bakımından, birçok turizm türü ve faaliyetine uygun konumdadır. Ayrıca bu turizm türlerine ilişkin önemli bir potansiyele sahiptir. Bölgede inanç turizmi, kültür turizmi, kongre turizmi, termal turizm, kış sporları turizm, dağcılık, yayla turizm ve eko turizm aktiviteleri gerçekleştirilmektedir.

İnanç turizmi: İç Anadolu Bölgesi hem İslam dinine hem de Hristiyanlık dinine inanlar tarafından değerli ve kutsal kabul edilen çok sayıda inanç ve kültür varlığına sahiptir. İslamiyet açısından büyük önem taşıyan kutsal mekânlardan Mevlana Türbesi ve Dergâhı, Hacı Bektaş Veli Dergâhı ve Külliyesi, Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası, Hacı Bayram Cami ve Türbesi, Ahi Evran Cami ve Türbesi başta olmak üzere birçok tarihi cami ve türbenin bölgede yer alması, inanç turizmi için büyük bir avantajdır (Foto 8). Özellikle Kapadokya olarak adlandırılan bölgede, Hristiyanlık inancı açısından kutsal kabul edilen ve günümüze kadar ulaşan mekânlar da, yerli ve yabancı ziyaretçilerin yoğun ilgi gösterdiği inanç noktalarıdır. Ayrıca bu yapıtlar İç Anadolu Bölgesi'nin uluslararası tanıtımında öncü unsurlardandır.

Foto 8. Mevlana Türbe ve Müzesi ile Selimiye Cami'den bir görünüm (Kaynak: URL-58).

Kültür Turizmi: Kültürel değerleri ile insanlık tarihinin tüm evrelerine tanıklık eden İç Anadolu Bölgesi, kültürel unsurlar bağlamında oldukça elverişlidir. Türkiye Turizm Stratejisi 2023'te de belirttiği üzere iç turizmin çeşitlendirilmesi ve tüm yurda yayılması ana politikası çerçevesinde kültür turizmine önem verilecek ve marka kentlerin oluşturulmasına çalışılacaktır. Bu kapsamda değerlendirilmeye alınan 15 il arasında Konya, Nevşehir ve Sivas'ın bulunması kültür turizmi perspektifinde bölgenin var olan çekiciliğini daha da arttıracaktır.

Kongre Turizmi: İç Anadolu Bölgesi'nin coğrafi konumu düşünüldüğünde, kongre turizmi için çok uygun olduğu görülmektedir. Ayrıca Ankara, Konya, Nevşehir ve Eskişehir konaklama ve alt yapı imkânları bakımından ön plana çıkan illerdir. Bununla birlikte Kültür ve Turizm Bakanlığının kongre turizminin geliştirileceği iller arasında Ankara ve Konya'nın da gösterilmesi önemli bir avantajdır.

Termal Turizm: Turizmin çeşitlendirilerek ülke geneline yayılması politikası içinde önemli yer tutan termal turizm açısından İç Anadolu Bölgesi dikkat çekmektedir. Türkiye Turizm Stratejisi 2023 kapsamında da gelişiminde öncelik tanınan turizm türlerinden olan termal turizmde Ankara, Eskişehir, Nevşehir, Aksaray, Kırşehir, Yozgat ve Niğde illeri önemli bir potansiyele sahiptir.

Kış Sporları Turizm:Kış Sporları Turizmine yönelik olarak ilan edilmiş olan toplam 28 adet Turizm Merkezleri (TM) ile Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinden (KTKGB) 5'i bölge içinde yer almaktadır. Kayseri Erciyes Kış Sporları TM ve Kastamonu Çankırı Ilgaz Kış Sporları TM faal olup, Sivas Yıldız Dağı TM ve Çankırı Ilgaz Kadınçayırı Yıldız Tepe KTKGB tam olarak faal değildir (Foto 9a). Ayrıca planlaması hazırlanmış olan Aksaray Hasan Dağı Kış Sporları TM'nin mekanik tesisleri yapım aşamasındadır (URL-52).

Dağcılık: Özellikle Niğde Aladağlar ve Kayseri Erciyes Dağı başta olmak üzere Akdağlar, Hınzır ve Tecer, Elmadağ, Sündiken, Melendiz, Hasan Dağı, Karacadağ ve Karadağ dağcılık sporunu sevenlere olağanüstü çekici ve ilginç olanaklar sunmaktadır (Foto 9b).

Foto 9. a- Erciyes Kayak Merkezi'nden bir görünüm. **b-** Hasandağı zirve tırmanışından bir görünüm (Kaynak: URL-59).

Yayla Turizm: İç Anadolu Bölgesi'nde yayla odaklı turizm gelişimi yerine, yaylaların; diğer turizm çeşitlerini destekleyici unsur olarak değerlendirilmesi, bölgede kalış süresinin uzatacağından önem arz etmektedir. Bu amaçla Ankara Çamlıdere-Benli yaylaları, Sorgun, Nallıhan Andız, Ulucak, Başköy ve Salın (Maden) yaylaları ile Karasay-Eğrioba yaylaları; Aksaray Eskil yaylaları; Çankırı, Büyük, Kırkpınar ve Bozan yaylaları; Kırıkkale, Hodar, Bedesten, Kamışlı, Sarıkaya, Koçu, Gümüşpınar, Pehlivanlı, Suludere, Yeşilkaya, ve Azgın yaylaları; Yozgat, Bozok ve Çadırözü yaylaları; Kararaman, Barçın ve Avdan yaylaları ile Sivas, Eğriçimen, Başyayla, Kalınpınar, Sarıçiçek, Arpacık, Kengercik ve Toplan yaylaları dikkat çekmektedir.

Eko Turizm Aktiviteleri: Son yıllarda iyice yaygınlaşan ve simgeleşen ekoturizm, çevre duyarlılığının turizmdeki izdüşümü ve doğal alanlardaki seyahatlerin bir numaralı adlandırıcısı olarak kabul görmektedir (Sezer, 2011: 515-516). Bulunduğu konum ve sahip olduğu doğal ve kültürel çekicilikler nedeniyle İç Anadolu Bölgesi'nde ekoturizm potansiyeli oldukça yüksektir. Özellikle koruma altında olan hassas alanlar bakımından da dikkate değer bir güce sahiptir (Tablo 1). Bu kapsamda ekoturizmde koruma altına alınmış alanların ayrı bir önemi vardır. Doğayı korumayı birinci öncelik olarak kabul eden bir anlayışın hâkim olduğu ekoturizm aktiviteleri, bozulmamış ve koruma altına alınmış sahalara yapılan seyahatlerin yaygın olduğu bir turizm türüdür. Bu nedenle milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiat koruma alanları gibi korunan alanlar, ekoturizm turlarının en çok ilgi gören güzergâhlarını oluşturmaktadırlar. (Bekdemir ve Sezer, 2016: 316). Çünkü söz konusu sahalarda barındırdıkları nadir biyolojik ve kültürel varlıklarıyla, ekoturizm faaliyeti için istenilen kriterleri karşılamaktadır. Bu çerçevede değerlendirildiğinde bölgede doğa yürüyüşü (trekking), atlı doğa yürüyüşü, dağ bisiklet turu, botanik turizmi, sportif olta balıkçılığı,

kuş gözlemciliği (ornitoloji), yaban hayatı gözlemciliği, manzara seyretme, av turizmi, kamp-karavan turizmi, akarsu turizmi (rafting-kanoculuk), oryantiring, jeep safari, foto safari, yamaç paraşütü ve balon gibi çok çeşitli ekoturizm aktivitesinin gerçekleştiği alanlar söz konusudur (Foto 10).

Foto 10. a- Atlı doğa yürüyüşlerinden bir görünüm(Kaynak: URL-60). **b-** Balon turlarından görünüm.

1.4.2. Potansiyel Turizm Türleri ve Coğrafi Dağılışı

İç Anadolu Bölgesi tarihi ve doğal zenginlikleri ile ülkemizin önemli turizm potansiyeli olan bölgelerinden biri konumundadır. Ancak bu potansiyellerin yeterince kullanılmadığı, dolayısıyla bölgede birçok turizm türünün ve alt faaliyetlerinin çok az sayıda gerçekleştiği ya da hiç gerçekleşmediği gözlemlenmektedir. Turizm çeşitliliğinin artırılması, bölge potansiyelinin tam anlamıyla değerlendirilmesi, erişim ve konaklama olanaklarının iyileştirilmesi ve gerekli olan diğer turistik altyapının oluşturulması ile mümkün olabilecektir. Ayrıca farklı turizm türlerinin birbirine entegrasyonunu sağlayarak bölgenin daha da cazip hale getirilmesi söz konusudur. Bölgenin İpek Yolu turizmi, golf turizmi, gastronomi turizmi ve mağara turizmi açısından geliştirilebilecek bir potansiyel taşıması, turizm faaliyetleri için büyük bir avantajdır.

İpek Yolu Turizmi: Kültür ve turizm bakanlığınca turizmin ülke geneline ve tüm yıla yaygınlaştırılması politikası çerçevesinde yürüttüğü çalışmalardan birisi olan “İpek Yolu Projesi” ile kültürel mirasımızın en önemli unsurlarından olan ve çoğu doğaya ve çevresel etkenlere yenik düşmüş bulunan hanların (kervansarayların) korunması, bir koruma-kullanma dengesi içinde yaşatılarak “Tarihi İpek Yolu”nun canlandırılması planlanmıştır. Bu kapsamda yapılan ön çalışmalarda, ana tur güzergâhları ile çakışan İpek yolları üzerinde yer alan 11 kervansaray belirlenmiştir. Turizm amaçlı kullanımı hedeflenen bu kervansaraylardan Sultan Hanı (Aksaray), Ağzıkara Han (Aksaray), Alay Han (Aksaray) ve Sarı Han (Nevşehir) İç Anadolu Bölgesi içerisinde bulunmaktadır (URL-53). Ayrıca Türkiye Turizm Stratejileri 2023 çerçevesinde belirlenen 7 tematik koridordan biri de “İpek Yolu turizm koridoru”dur. Tarihi İpek Yolu güzergâhının Anadolu’daki

parçalarından biri olan ve İstanbul'dan Avrupa'ya ulaşan bölümü üzerinde bulunan koridor, İç Anadolu Bölgesi'nden Ankara ili Beypazarı, Güdül ve Ayaş ilçelerini kapsamaktadır. Tarihi açıdan zengin bir dokuya sahip bu tematik koridorda Selçuklu Devleti ve Osmanlı İmparatorluğuna ait eserler ve çok sayıda sivil mimarlık örnekleri bulunmaktadır. Bölge, tarihte olduğu gibi günümüzde de kültür ve ticaret konusunda Türkiye'nin en önemli iki kenti olan Ankara-İstanbul güzergâhında bulunduğu için önemli bir potansiyele sahiptir (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007).

Golf Turizmi: Ülkemizde golf tesisleri çoğunlukla sahile yakın, yüksek kapasiteli zengin yeme-içme, alışveriş, eğlence olanaklarının sunulduğu konaklama tesislerinin yakınındadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı golf turizmine yönelik olmak üzere 29 adet golf alanı planlanmış olup belirlenen 5 il arasında Nevşehir de bulunmaktadır (URL-54).

Gastronomi Turizmi: Gastronomi, tüketiciler için çekim sağlayan, değerli bileşenler oluşturan, kültürel ürünlerin geleneksel öncülüğünü yapan, mimari, sanat, müzeler, etkinlikler gibi kültürde önemli değere sahip bir turizm çeşididir (Batu, 2016: 21). Turizmde özellikle kırsal turizmde gastronomi çok önemlidir ve yöresel tatlar bir kültürel kimliktir. Yöresel mutfağın yemekleri kadar, yemek malzemeleri, mutfak araç-gereçleri, pişirme usulleri, pişirme yerleri, sunum şekli ve sunulan yer, kültürü yansıttığından turizme zemin teşkil etmektedir (Soykan, 2004: 123). İster dolaylı ister doğrudan olsun yerel mutfaklar, yerel kültürün tanıtımında çok önemli rol oynamakta ve bu durum şehrin veya bölgenin gastronomi turizmi açısından markalaşmasında etkin olmaktadır. Yerleşme tarihi bakımından binlerce yıllık geçmişe sahip İç Anadolu Bölgesi, farklı özellikte birçok kültüre ev sahipliği yapması sebebi ile adeta bir kültür beşiği durumundadır. Söz konusu kültürel zenginliğin yansımaları bölge mutfağında ve geleneksel lezzetlerde de kendini göstermektedir. Bölge mutfağı ağırlıklı olarak unlu ve etli besinlerden oluşmaktadır. Kayseri Develi cıvıklısı, Kayseri mantısı, Kayseri pastırması, Kayseri sucuğu, Tomarza kabak çekirdeği (Deniz ve Atışman, 2017); etliekmek, bamya çorbası, tandır kebabı (çebiç), su böreği (Batu, 2016); çığbörek (çibörek-şırbörek), met helvası, göbete, bıt-bıtı çorbası (Kaşlı vd., 2015); sebzeli sivas kebabı, peskütan çorbası (Zengin ve Işkın, 2017) bölgenin gastronomi turizmi için dikkat çeken geleneksel lezzetlerinden sadece birkaçıdır. Gastronomi turizmi potansiyeli yüksek olan İç Anadolu Bölgesi'nin bu amaçla da değerlendirilmesi, yerel kimliğin ve kültürün tanıtılması yanında bölge turizmine ve ekonomik yapısına önemli katkı sağlayacaktır. Ayrıca Nevşehir'de kaliteli şaraplar da üretilmesi, şarap tatma turları için bir avantajdır. Bu amaçla seyahat acenteleri şarap yollarını kapsayan ve Kapadokya'dan geçen bir haritayı baz alarak turlar düzenlemektedir (Aslan vd. 2014: 8).

Mağara Turizmi: Turizm çeşitliliği açısından bölgedeki Sarıkaya, Yelinüstü, Yelinini, Hışlayık, Manazan, Meraspolis, Ulubük, Kara, Sulu, Başharman, İncesu, Yerköprü, Tınaztepe ve Değirmenli mağaraları önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Bunlardan Konya Tınaztepe Mağarası turizme açık

olup, diğerleri uygun ekipman sağlanarak rehber eşliğinde girilebilecek özel ilgi gruplarına yönelik mağaralardır.

2. TALEP ANALİZİ

2.1. Yerli ve Yabancı Turist Sayısı ve İllere Dağılışı⁶

2016 yılında bölge konaklama tesislerine 4.683.867'si yerli 721.670'i yabancı olmak üzere toplam 5.405.537 ziyaretçi giriş yapmıştır (Tablo 8). Yerli ve yabancı turist sayıları hem bölge hem de il kapsamında karşılaştırıldığında ziyaretçilerin büyük çoğunluğunun yerli turistlerden oluştuğu görülmektedir. Bölgeye gelen turistlerin %86,7'si yerli turistlerden, %13,3 ise yabancı turistlerden oluşmaktadır.

Tablo 8. Turizm İşletme Belgeli ve Belediye Belgeli Tesislerde Konaklama Sayısının İllere Dağılışı (2016)

İller	Konaklama		
	Yabancı	Yerli	Toplam
Aksaray	6.069	154.185	160.254
Ankara	326.559	1.640.759	1.967.318
Çankırı	1.306	64.888	66.194
Eskişehir	18.570	338.834	357.404
Karaman	2.452	63.622	66.074
Kayseri	24.914	289.916	314.830
Kırıkkale	343	33.243	33.586
Kırşehir	2.303	89.261	91.564
Konya	55.075	668.149	723.224
Nevşehir	267.074	687.992	955.066
Niğde	966	47.779	48.745
Sivas	14.831	462.717	477.548
Yozgat	1.208	142.522	143.730
Bölge Toplamı	721.670	4.683.867	5.405.537
Türkiye	18.047.874	41.335.993	59.383.867

Kaynak: URL-49; URL-50.

⁶Bölgeyi ziyaret eden yerli ve yabancı turist sayıları, bölge konaklama tesisleri kayıtları dikkate alınarak değerlendirilmiştir.

Bölge illerine bakıldığında turist sayısının en fazla olduğu il 1.967.318 kişi ile Ankara'dır. Bunu Nevşehir (955.066 kişi) ve Konya (723.224 kişi) takip etmektedir. Turist sayısının en az olduğu iller ise Kırıkkale (33.586 kişi), Niğde (48.745 kişi) ve Karaman (66.074 kişi)'dir (Tablo 8).

2.2. Yabancı Ziyaretçilerin Milliyete Dağılışı

İç Anadolu Bölgesi'ni ziyaret eden yabancı turistlerin milliyete dağılışına bakıldığında özellikle Uzak Doğu ve Batı Avrupa ülkeleri dikkat çekmekte, turist talebi bu ülkelerde yoğunlaşmaktadır. İl kültür ve turizm müdürlükleri, seyahat acenteleri ve Türkiye Seyahat Acentaları Birliği'nden derlenen bilgilere göre bölge konaklama tesislerine giriş yapan yabancı turistler içerisinde en fazla Çin, Güney Kore, Malezya, Tayland, Tayvan, Almanya ve İspanya vatandaşları yer almaktadır. Bununla birlikte İsveç, Norveç, Danimarka, İrlanda, Rusya Federasyonu, Polonya, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, İsrail, Azerbaycan ve İran gibi ülkelere gelenlerin sayısı da oldukça fazladır.

2.3. Turist Profili

Turizmin öncü bir sektör konumuna ulaştırılması ve uluslararası bir marka haline getirilmesinde izlenecek stratejilerden biri de turist profili odaklı turizm ürünü oluşturulmasıdır (Doğan vd., 2010: 80). Çünkü bir bölgeye gelen turist profilini belirlemek, bölgede oluşturulacak ürün ve sunulan hizmet kalitesinin artırılması için yapılan çalışmalara kaynak teşkil etmektedir. Turist özelliklerinin belirlenmesi, ziyaret edilen yöredeki turistik ürünlerin şekillenmesinde ve turizmi geliştirme planlarının hazırlanmasında rol oynamaktadır. Bu nedenle İç Anadolu Bölgesi turist profilinin belirlenmesi, mevcut potansiyeli belirlemek ve bölge turizmini ileriye taşımak adına oldukça önemlidir. Bölge il kültür ve turizm müdürlükleri, seyahat acenteleri ve Türkiye Seyahat Acentaları Birliğinden derlenen verilere göre İç Anadolu bölgesinde turist profili oldukça çeşitlilik göstermektedir. Bölge, dünyanın farklı kültür, gelişmişlik düzeyi ve yaşam standartlarına sahip ülkelerinden turist çekebilmektedir. Yabancı ziyaretçilerin büyük bir bölümü, orta ve düşük gelir grubundaki insanlardan oluşurken, yüksek gelir grubundakilerin oranı ise oldukça azdır. Yerli ziyaretçiler ise çoğunlukla orta gelir grubunda yer almaktadır. Bölgeye gelen turistlerin genelde evli ve eğitim seviyesinin yüksek olduğu görülmektedir.

3. PAZAR ANALİZİ

3.1. Mevcut Pazar Ülkeleri

Dünyada turizm hızlı bir gelişme gösterirken, Türkiye'de de gerek ekonomi politikaları kapsamında gerekse mikro düzeyde, turizm sektörü, ciddi bir büyüme sağlamıştır. Fakat Türkiye genelinde olduğu gibi İç Anadolu Bölgesi'nde de yabancı ziyaretçi sayısı ve turizm gelirlerinde 2016 yılında sert bir düşüş yaşanmıştır. 2017'nin ise turizm açısından toparlanma yılı olduğu gözlenmiş ve yabancı turist sayısında tekrar artış meydana gelmiştir. Buna bağlı olarak bölgede öne çıkan mevcut pazar ülkelere bakıldığında, Uzak Doğu ve Batı Avrupa ülkeleri dikkat çekmektedir. İl

kültür ve turizm müdürlüklerinden derlenen bilgilere göre, bölge konaklama tesislerinde geceleme yapan yabancı turistler içerisinde ilk sırada Çin vatandaşları gelmektedir. Bu ülkeyi sırasıyla Güney Kore, Malezya, Tayland, Tayvan, Almanya ve İspanya vatandaşları izlemektedir.

Ayrıca bölge konaklama tesislerine giriş yapan yabancı ziyaretçiler arasında İsveç, Norveç, Danimarka, İrlanda, Rusya Federasyonu, Polonya, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, İsrail, Azerbaycan ve İran gibi ülkelerden gelenlerin önde olduğu görülmektedir. Turist gönderen bu pazar ülkeleri ile olan bağların kuvvetlendirilmesi ve yeni pazarların ortaya çıkarılması, bölge turizm çekiciliklerinin tanınması ve daha fazla sayıda turist çekebilmesi için oldukça önemlidir. Bu durum, dünya turizm pastasından alınan payın artmasına, bununla birlikte bölge illerindeki ekonomik gelişmeye ve yaşam standartlarının yükselmesine katkı sağlayacaktır.

3.2. Potansiyel Pazar Ülkeleri

İç Anadolu Bölgesi'nin turist çekebildiği ve bundan sonraki dönemde turist çekebilme potansiyelinin yüksek olduğu turizm pazarlarından birisi Ortadoğu ve Arap dünyasıdır. Özellikle Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Kuveyt gibi Müslüman ülkelerden gelen turist sayısı son yıllarda artmaya başlamıştır. Yine İran, İsrail, Ürdün, Lübnan, Irak gibi Ortadoğu ülkeleri de bu açıdan değerlendirilmelidir. Özellikle son dönemde, İran-Türkiye ilişkilerinin olumlu rüzgârının, İranlı turistlerin sayısına yön vereceği öngörülebilir. Ortadoğu turizm pazarının genel özellikleri başında, Ortadoğulu turistlerin dünyada en yüksek harcama yapan turist grubu içinde yer alması, kişi başına düşen yüksek gelir, uzun süreli konaklama ve fazla harcama yapma eğilimi olduğu düşünülürse (Sarı ve Yıldırım, 2015) bu turizm pazarı oldukça önemsenmelidir. Ayrıca İç Anadolu Bölgesi için önemli bir pazar potansiyeli taşıyan Japonya da, bu çerçevede dikkat çekmektedir. Türkiye'nin sınır komşularında yaşanan gelişmeler ve terör olayları nedeniyle, 2015 ve 2016 yıllarında Japonya'da, Türkiye'nin önemli bir kısmı, riskli bölge ilan edilmiştir. Dolayısıyla bölge için uzun zamandır devam eden, Japon turist ziyaretleri, kesintiye uğramıştır. Bu olumsuz atmosferin dağıtılması ve Japonya'daki Türkiye ile ilgili ön yargıların ortadan kaldırılması ile İç Anadolu Bölgesi Japon turistleri misafir etmeye devam edecektir.

Bu bağlamda Türkiye Turizm Stratejisi 2023'te de ifade edildiği gibi, bölge ölçeğinde de Avrupa ülkelerindeki pazar payı sürdürülebilir turizm ürünlerinin tanıtımıyla arttırılmalı, turizm açısından hızla büyüyen Doğu Asya Pasifik Bölgesi ve özellikle Hindistan ve Çin'e özel önemverilmeli, Ortadoğu ülkeleri, İran ve Orta Asya'daki Türk Cumhuriyetleri'nde bölgeye yönelik özel tanıtım kampanyaları düzenlenerek pazar payı yükseltilmelidir.

4. REKABET ANALİZİ

4.1. İç Anadolu Bölgesi'nin Diğer Coğrafi Bölgelere Göre Rekabet Gücü

Destinasyon rekabeti, bir destinasyonun, müşteriyi (turisti) azami ölçüde memnun edecek turizm ürününü, diğer destinasyonlardan daha farklı, kaliteli ve iyi sunabilmesi ve bunu sürdürebilmesidir

(Bahar ve Kozak, 2005: 141). İç Anadolu Bölgesi'nin diğer bölgelere göre rekabet gücü bu bağlamda ele alınmalıdır. Söz konusu bakış açısıyla incelendiğinde bölge, doğal ve kültürel değerler açısından oldukça zengindir. Buna bağlı olarak çok çeşitli turizm türlerinin gerçekleşiyor olması önemli bir avantajdır. İç Anadolu Bölgesi'nde Kapadokya olarak markalaşmış dünyaca tanınan bir sahanın bulunması, Şeb-i Arus Hazreti Mevlana'nın Vuslat Yıldönümü Uluslararası Anma Törenleri ve Mevleviliğin uluslararası boyutlarda biliniyor olması, dünya miras alanları başta olmak üzere korunan alanların zenginliği, tarih boyunca birçok medeniyet ve çeşitli dinlerin barınması, eşsiz ve ilginç doğal kaynakların varlığı, turistik hizmetler açısından kriterlerin genel anlamda yeterli olması ve ulaşım kolaylığı, turizm potansiyelini belirlemede öne çıkan etkenlerdir. Bununla birlikte bölgenin denize kıyısının olmayışı, bölge genelinde karasal iklim özelliklerinin görülmesi ve hâkim tür haline gelen step formasyonu, turizm açısından dezavantaj olarak değerlendirilebilir.

4.2. İç Anadolu Bölgesi'nin Türkiye Turizmindeki Yeri ve Önemi

İç Anadolu Bölgesi sahip olduğu doğal ve kültürel turistik çekicilikleriyle dikkate değer bir turizm potansiyeline sahiptir. Ülkemiz turizminde, kültür turizmi, inanç turizm ve eko turizm aktiviteleri payının giderek artması ve dolayısıyla bu turistik faaliyetlere yönelik turist talebinin de yükseliş eğiliminde olması nedeniyle, bölge cazip bir saha haline gelmeye başlamıştır. Çok çeşitli turizm türlerinin gerçekleştiriliyor olması ve yeni turizm türleri için önemli bir potansiyel arz etmesi, bölgenin turistik çekiciliğini arttırmaktadır.

2016 yılında bölge konaklama tesislerine 4.683.867'si yerli, 721.670'i yabancı olmak üzere toplam 5.405.537 ziyaretçi giriş yapmıştır. Bölgeye gelen turistlerin % 86,7'si yerli turistlerden, %13,3 ise yabancı turistlerden oluşmaktadır. Ülke genelinde ise konaklama tesislerine 41.335.993'ü yerli, 18.047.874'ü yabancı olmak üzere toplam 59.383.867 ziyaretçi giriş yapmıştır. Bunun % 69,6'sı yerli turistlerden, % 30,4'ü ise yabancı turistlerden oluşmaktadır. İç Anadolu Bölgesi'nde konaklama tesislerine giriş yapan ziyaretçi sayısı (5.405.537), Türkiye toplamının (59.383.867) % 9,1'idir (Tablo 8).

Müze ziyaretçi sayıları da bölge turizm hareketliliği hakkında fikir vermektedir. 2016 yılı en çok ziyaret edilen ilk 10 müze ve ören yerinden 5'i İç Anadolu Bölgesi'nde yer almaktadır. Ziyaretçi istatistiğine bakıldığında en çok ziyaret edilen müze Konya Mevlana Müzesidir. 2016 yılında Konya Mevlana Müzesini 2.429.573, Nevşehir Göreme Ören yerini 509.131, Aksaray İhlara Vadisi Ören yerini 385.904, Nevşehir Hacıbektaş Müzesini 306.292 ve Nevşehir Derinkuyu Yeraltı Şehrini 285.645 kişi ziyaret etmiştir (URL-55).

Ayrıca Türkiye Turizm Stratejisi 2023'te Frigya Kültür ve Termal Turizm Gelişim Bölgesi (Eskişehir), Kapadokya Kültür Turizmi Gelişim Bölgesi (Aksaray, Kayseri, Kırşehir, ve Nevşehir), Göller Bölgesi Eko-Turizm Gelişim Bölgesi (Konya), Hitit Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesi

(Yozgat) ve İpek Yolu Turizm Koridoru (Ankara) dâhilinde İç Anadolu Bölgesi'nden illerin bulunması, bölge turizminin gelişimi adına önemli bir avantajdır.

5. SENTEZ (SWOT ANALİZİ)

Bölge turizminin güçlü ve zayıf yönleri ile sahip olduğu fırsatlar ve karşı karşıya kaldığı tehditler bulunmaktadır. İç Anadolu Bölgesi'nin turizm açısından SWOT analizinin yapılması güncel durumu değerlendirmeyi ve gelecek için stratejiler oluşturmayı kolaylaştırmaktadır.

İç Anadolu Bölgesi'nin Turizm Açısından SWOT Analizi	
A-Güçlü Yönler	B-Zayıf Yönler
<ul style="list-style-type: none"> • Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olması sebebiyle sahip olduğu tarihi ve kültürel zenginliğin, kültür turizmi için elverişli olması • Turizm çekiciliği açısından uygun iklim, doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre • Termal turizm olanağı açısından, önemli termal kaynakların bulunması • Dağcılık ve dağ turizmi açısından önemli bir potansiyele sahip olması • Kış sporlarına uygun merkezlerin bulunması • Yayla turizmine uygun potansiyelinin olması • Kongre turizmine uygun tesislerin ve kongre merkezlerinin bulunması • İnanç turizmi için çekim merkezi olması • Eko turizme ve kırsal turizme uygun alanların bulunması • Akarsu turizmi (rafting, kano, nehir kayağı) için uygun akarsuların olması • Bölge içerisinde yer alan illerin turizm planlamalarında turistik ürün çeşitlendirmesinin yer alması • Tüm dünyada bilinirliğe sahip Dünya Miras alanlarının olması 	<ul style="list-style-type: none"> • Turizm için ayrılan tanıtım ve pazarlama bütçelerinin yetersizliği • Yoğun turizm bölgelerinde düzensiz ve çarpık yapılaşma nedeniyle doğal çevrenin giderek bozulması • Kültürel ve tarihi mirasın yeterince korunamaması • Nitelikli konaklama ve yiyecek-içecek tesisi sayısının yetersizliği • Turizm bilincinin gelişmemiş olması • Potansiyel turizm destinasyonlarına ulaşımında altyapının yetersiz olması • Turizm işletmeciliği yatırımlarının yönlendirilmesi ile ilgili koordinasyon eksikliğinin bulunması • Ankara, Eskişehir, Konya, Kayseri illeri hariç tutulursa bölge genelinde sosyal ve kültürel yaşam alanlarının ve faaliyetlerinin kısıtlı olması

<ul style="list-style-type: none">• Turizm amaçlı kullanılabilir özelliklere sahip, koruma altına alınmış alanların bulunması• Üniversitede ve orta öğretim düzeyinde turizm eğitimi veren kurumların olması• Bölgeler arasında merkezi ve önemli bir geçiş noktasında bulunması• Gelişmiş ulaşım imkânları• Geleneksel kültürel değerleri yaşatan festival ve şenliklerin gerçekleştiriliyor olması• Bölge içerisinde kalkınmada öncelikli illerin (Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir, Kırıkkale, Çankırı, Yozgat, Sivas, Karaman) bulunması• Türkiye'nin önemli müzelerinin bölgede yer alması• Marka imajı taşıyan Kapadokya'nın varlığı	<ul style="list-style-type: none">• Bölgede yaşayanların turizm etkinliklerine ve faaliyetlerine ilişkin ilgisinin örgütlenememiş olması• Bölge genelinde turizm ile ilgili paydaşların koordineli bir biçimde çalışmıyor olması• Korunan alanlar üzerinde birden çok kurumun söz sahibi olmasından kaynaklanan problemler• Uzun vadeli gerçekçi ve uygulanabilir turizm planlarının hazırlanamamış olması• Denize kıyısının bulunmaması• Turizm sektörü ile bütünleşmiş ürünlerin olmaması
C- Fırsatlar	D-Tehditler
<ul style="list-style-type: none">• Bölgede güçlü potansiyeli bulunan doğal, tarihi ve kültürel çekiciliklere ilginin artması• Turizmin lüks bir tüketim olmaktan çıkıp, zorunlu bir ihtiyaca dönüşmesi• Turizm faaliyetlerinin giderek gelişmesi ve çeşitlenmesi• Ankara, Konya, Eskişehir, Kayseri, Aksaray, Kırşehir, Niğde, Nevşehir, Yozgat illerinin Türkiye Turizm Stratejisi 2023 dâhilinde turizm gelişim bölgeleri ve turizm gelişim koridorları içerisinde yer alması• Bölgenin kültür turizmi bakımından diğer bölgelere göre göreceli üstünlüklere sahip olması	<ul style="list-style-type: none">• Dış basında Türkiye ile ilgili konulara ilişkin olarak yer alan olumsuz yayınlar ve bunların neden olduğu imaj sorunu• Coğrafi konum nedeniyle yakın çevrede yaşanan savaşıardan ve siyasi istikrarsızlıklardan olumsuz yönde etkilenme• Bölgenin taşıma kapasitesi konusundaki sorunları• Ekoturizm alanlarında yaşanan çevre bozulmaları• Turizm konusunda girişimci yetersizliği• Seyahat acentelerinin düzenlediği özel ilgi turlarındaki yetersizlik

<ul style="list-style-type: none">• Turizm yatırımı ve tanıtımı konusunda önemli potansiyelinin bulunması• ORAN, BEBKA, KUZKA, Ahiler, Mevlana ve Ankara kalkınma ajanslarının bölgedeki turizm projelerini desteklemesi• Turizm çekiciliği açısından yeni keşfedilebilecek alanların varlığı• Tanıtım konusunda yapılan çalışmalardaki artış• Yerel halkın turizm faaliyetlerine olumlu bakması ve yöre insanının geleneksel konukseverliği	<ul style="list-style-type: none">• Yanlış arazi kullanımı ve çarpık yapılaşma (Turistik eşya satış üniteleri, imara aykırı yapılar)• Doğal yapıya uymayan alt yapı çalışmaları• Alternatif turizm başlığı altında yapılan yanlışlıklar(motorsiklet, jeep, atv, motor vb. araçlarla yapılan turlar)• Katı ve sıvı atıklar• Kimi zaman, ekonomik çıkarların, ekolojik dengenin korunmasından üstün tutulması• Bazı illerde yatırım, iş gücü ve bürokratik engelleri aşma konusunda yetersiz kalınması
--	---

SONUÇ

Sahip olduğu köklü geçmişi ve birçok medeniyetin izlerini taşıması nedeniyle farklı kültürlerin eserlerinin görüldüğü İç Anadolu Bölgesi, eşsiz doğal güzellikleri ile de önemli bir turizm potansiyeli taşımaktadır. Ancak bölgede tarihi ve doğal güzelliklerin turizm açısından yeterli derecede kullanılmadığı ve turizm gelirleri bakımından istenilen payın alınmadığı düşünülmektedir. Bunun için konu ile ilgili paydaşlara daha fazla görev düşmekte olup gerekli mali desteğin sağlanması ve girişimcilerin desteklenmesi önemlidir.

Kaynakça

- AKPINAR, E. ve AKBULUT, G. (2007), Hafik Gölü ve Yakın Çevresinin Turizm Olanakları, **Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi**, 9-(1): 1-24.
- ASLAN, Z., GÜNEREN, E. ve ÇOBAN, G. (2014), Destinasyon Markalaşma Sürecinde Yöresel Mutfağın Rolü: Nevşehir Örneği, **Journal of Tourism and Gastronomy Studies**, 2/4: 3-13.
- ATALAY, İ. ve MORTAN, K. (1997), **Türkiye Bölgesel Coğrafyası**, İstanbul: İnkılap Kitapevi.
- BAHAR, O. ve KOZAK, M. (2005), Türkiye Turizminin Akdeniz Ülkeleri ile Rekabet Gücü Açısından Karşılaştırılması, **Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi**, 16(2): 139-152.
- BALİBEYOĞLU, L. (1998), 13.Yüzyılda Kırşehir Nureddin Cacabey ve Ahmet Gülşehri, **Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi**, 6: 115-122.
- BATU, A. (2016), Kültür ve Gastronomi Turizmi Bakımından Konya, **Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi**, 4(30): 20-38.
- BEKDEMİR, Ü. ve SEZER, İ. (2016). **Giresun İlinin Turizm Potansiyeli**, Ankara: Nobel Bilimsel Eserler.
- BULUT, İ. (1997), Turistik Potansiyel Yönünden Yozgat İli Kaplıcaları, **Doğu Coğrafya Dergisi**, 2: 69-114.
- BULUT, İ. (1999), Kökeni Termal Kaynaklara Dayanan Bir Yerleşme: Sivas-Sıcak Çermik, **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, 119: 187-207.
- ÇAĞLIYAN, A. ve Bozkurt Yıldız, A. (2013), Türkiye'de Demiryolu Güzergâhları Jeomorfoloji İlişkisi, **Marmara Coğrafya Dergisi**, 28: 466-486.
- ÇETİN, T. (2011), Termal Turizm Potansiyeli Açısından Kozaklı (Nevşehir) Kaplıcaları, **Turkish Studies**, 6(1): 878-902.
- DENİZ, T. ve ATIŞMAN, E. (2017), Kayseri İlinin Gastronomi Turizmine Yönelik Bir SWOT Analizi Çalışması, **Türk Turizm Araştırmaları Dergisi**, 1(3): 56-65.
- DOĞAN, M. (2011), Mengen ve Çevresinin Ekoturizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi, **İstanbul Üniversitesi Coğrafya Bölüm Dergisi**, 22: 14-26.
- DOĞAN, H., ÜNGÜREN, E. ve YELGEN, E. (2010), Alanya Turist Profiline Yönelik Bir Araştırma, **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, 15 (3): 79-100.
- DOĞANAY, H. ve ZAMAN, S. (2013), **Türkiye Turizm Coğrafyası**, Pegem Akademi: Ankara.

- DOĞANER, S. (1998), Türkiye Ulaşım Sistemleri Turizm ve Çevre İlişkileri, **İstanbul Üniversitesi Coğrafya Dergisi**, 6: 1-25.
- DOĞANER, S. (2001), **Türkiye Turizm Coğrafyası**, Çantay Kitabevi: İstanbul.
- EMEKLİ, G. (1994), Foça'da Turizm ve Turistik Kentleşme, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi.
- EMEKLİ, G. (2006). Coğrafya, Kültür ve Turizm: Kültürel Turizm. **Ege Coğrafya Dergisi**, 15: 51-59.
- EMEKLİ, G. (2006). İzmir Turizm Coğrafyasında Doğal Çekicilikler ve Değerlendirilmesi, İzmir Sempozyumu (18-19 Nisan 2006), İzmir, 55-64.
- GARİPAĞAOĞLU, N. (2002), Türkiye'den Sağlık Turizmine Bir Örnek: Sivas-Kangal Balıklı Çermik, **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, 141: 199-210.
- GUNN, A. C. and VAR, T. (2002), **Tourism Plannig, Basics, Concepts, Cases**, New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- GÜNGÖR, Ş. (2016), Alternatif Turizm Etkinliği ve Ürün Çeşitliliği Oluşturmada Atın Kullanımı: Nevşehir Örneği, **International Journal of Eurasia Social Sciences**, 7(22): 81-99.
- GÜNGÖRDÜ, E. (2003). Türkiye'nin Turizm Coğrafyası (Doğal ve Tarihi Coğrafya Açısından). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KAŞLI, M., CANKÜL, D., KÖZ, E. N. ve EKİCİ, A. (2015), Gastronomik Miras Ve Sürdürülebilirlik: Eskişehir Örneği, **Eko-Gastronomi Dergisi**, 1(2): 27-46.
- KURT, M. (2011), Karaman-Binbir Kilise Mezarları, **KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi**, 13 (21): 125-131.
- KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI, (2007), **Türkiye Turizm Stratejisi 2023**, Ankara: Kültür ve Turizm bakanlığı Yayınları 3085.
- ÖCAL, T. (2011), Niğde'de Planlanan Termal Turizm Kaynaklarına Bir Örnek; Nargöl, **Marmara Coğrafya Dergisi**, 24: 287-311.
- ÖZGÜÇ, N. (2013). **Turizm Coğrafyası Özellikler ve Bölgeler**, Çantay Kitabevi: İstanbul.
- PEHLİVAN, G. (2005), Kappadokia Kaya Kiliselerindeki Melek Tasvirleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- SARI, Y. ve YILDIRIM G. (2015), **Türkiye Turizmi Bağlamında Ortadoğu Pazarı Üzerine Bir Araştırma**, İşletme Araştırmaları Dergisi, 7(1): 382-403.

- SERTKAYA DOĞAN, Ö. (2011), Silivri'de Turizmin Gelişmesi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, **Doğu Coğrafya Dergisi**, 16: 89-101.
- SEZER, İ. (2011), Didim-Milas Kıyı Kuşağında Turizm ve Mekânsal Etkileri, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi.
- SOMUNCU, M. ve YİĞİT, T. (2009), Göreme Milli Parkı ve Kapadokya Kayalık Sitleri Dünya Mirası Alanı'ndaki Turizmin Sürdürülebilirlik Perspektifinden Değerlendirilmesi, V. Ulusal Coğrafya Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Ankara, 387-402.
- SOYKAN, F. (2003), Kırsal Turizm ve Türkiye Turizmi İçin Önemi, **Ege Coğrafya Dergisi**, 12: 1-11.
- SOYKAN, F. (2004), Yerel Ekonomi Ürünlerinin Kırsal Turizm İçin Önemi ve İzmir Örneği, II. Uluslararası Turizm, Çevre ve Kültür Sempozyumu (10-11 Mayıs 2004), İzmir, 113-126.
- VARNACI UZUN, F. (2012), İhlara Vadisi Kültürel Peyzaj Alanında Sürdürülebilir Turizm, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi.
- YAZICI, H. (1997), Turizm Potansiyeli Yönünden Eskişehir Sakarı Ilıca Kaplıcaları, **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, 110: 19-31.
- ZENGİN, B. ve İŞKİN, M. (2017), Yerel Mutfakların Gastronomi Turizmi Açısından Değerlendirilmesi: Sivas Örneği, **Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi**, 5(40): 404-415.

İnternet Kaynakları

- URL-1, <http://www.aksaray.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 05.01.2018).
- URL-2, <http://www.ankara.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 04.01.2018).
- URL-3, <http://www.cankiri.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 09.01.2018).
- URL-4, <http://www.eskisehir.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 17.01.2018).
- URL-5, <http://www.karaman.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 05.01.2018).
- URL-6, <http://www.kayseri.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 05.02.2018).
- URL-7, <http://www.kirikkale.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 06.0.2018).
- URL-8, <http://www.kirsehir.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 27.01.2018).
- URL-9, <http://www.konya.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 22.01.2018).
- URL-10, <http://www.nevsehir.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 08.02.2018).
- URL-11, <http://www.nigde.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 17.02.2018).

- URL-12, <http://www.sivas.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 17.02.2018).
- URL-13, <http://www.yozgat.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 17.02.2018).
- URL-14, <http://www.aksaraykulturturizm.com/tr#> (Son Erişim Tarihi: 08.03.2018).
- URL-15, <http://www.ankarakulturturizm.gov.tr/TR,152371/turizm.html> (Son Erişim Tarihi: 08.03.2018).
- URL-16, <http://www.cankirikulturturizm.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 08.03.2018).
- URL-17, <http://www.eskisehirkulturturizm.gov.tr/TR,70873/turizm-aktiviteleri.html> (Son Erişim Tarihi: 05.02.2018).
- URL-18, <http://www.karamankulturturizm.gov.tr/TR,95849/turizm.html> (Son Erişim Tarihi: 05.02.2018).
- URL-19, <http://www.kayserikulturturizm.gov.tr/TR,55098/turizm.html> (Son Erişim Tarihi: 17.01.2018).
- URL-20, <http://www.kirikkalekulturturizm.gov.tr/TR,64220/turizm-aktiviteleri.html> (Son Erişim Tarihi: 17.01.2018).
- URL-21, <http://www.kirsehirkulturturizm.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 15.03.2018).
- URL-22, <http://www.konyakultur.gov.tr/#> (Son Erişim Tarihi: 15.03.2018).
- URL-23, <http://www.nevsehirkulturturizm.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 05.01.2018).
- URL-24, <http://www.nigdekulturturizm.gov.tr/TR,74720/turizm.html> (Son Erişim Tarihi: 25.03.2018).
- URL-25, <http://www.sivaskulturturizm.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 25.03.2018).
- URL-26, <http://www.yozgatkulturturizm.gov.tr/TR,91623/turistik-yerler.html> (Son Erişim Tarihi: 25.03.2018).
- URL-27, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/aksaray/gezilecekyer> (Son Erişim Tarihi: 05.01.2018).
- URL-28, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/ankara/gezilecekyer> (Son Erişim Tarihi: 05.01.2018).
- URL-29, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/cankiri/gezilecekyer> (Son Erişim Tarihi: 25.03.2018).

- URL-30, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/eskisehir/gezilecekyer> (Son Erişim Tarihi: 25.03.2018).
- URL-31, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/karaman/gezilecekyer> (Son Erişim Tarihi: 14.02.2018).
- URL-32, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/kayseri/gezilecekyer> (Son Erişim Tarihi: 14.02.2018).
- URL-33, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/kirikkale/gezilecekyer> (Son Erişim Tarihi: 13.03.2018).
- URL-34, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/kirsehir/gezilecekyer> (Son Erişim Tarihi: 13.03.2018).
- URL-35, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/konya/gezilecekyer> (Son Erişim Tarihi: 13.03.2018).
- URL-36, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/nevsehir/gezilecekyer> (Son Erişim Tarihi: 19.03.2018).
- URL-37, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/nigde/gezilecekyer> (Son Erişim Tarihi: 17.02.2018).
- URL-38, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/sivas/gezilecekyer> (Son Erişim Tarihi: 21.02.2018).
- URL-39, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/yozyat/gezilecekyer> (Son Erişim Tarihi: 21.02.2018).
- URL-40, <http://www.milliparklar.gov.tr/korunan-alanlar> (Son Erişim Tarihi: 23.02.2018).
- URL-41, <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,44423/dunya-miras-listesi.html> (Son Erişim Tarihi: 23.02.2018).
- URL-42, <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,44395/dunya-miras-gecici-listesi.html> (Son Erişim Tarihi: 23.02.2018).
- URL-43, http://www.anitkabir.tsk.tr/03_muzeler/muze_hakkinda.html (Son Erişim Tarihi: 08.03.2018).
- URL-44, <http://www.anadolumedeniyetlerimuzesi.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 08.03.2018).
- URL-45, <http://www.etnografyamuzesi.gov.tr/> (Son Erişim Tarihi: 08.03.2018).

- URL-46, <http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR,12240/unesco-insanligin-somut-olmayan--kulturel-mirasi-temsil-.html> (Son Erişim Tarihi: 23.02.2018).
- URL-47, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9860/turizm-belgeli-tesisler.html> (Son Erişim Tarihi: 23.02.2018).
- URL-48, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9861/belediye-belgeli-tesis-envanteri.html> (Son Erişim Tarihi: 23.02.2018).
- URL-49, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9857/isletme-belgeli-tesisler.html> (Son Erişim Tarihi: 23.02.2018).
- URL-50, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9858/belediye-belgeli-tesisler.html> (Son Erişim Tarihi: 23.02.2018).
- URL-51, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/.../53370,isletme-ve-yatirim-belgeli-tesis-istatistikleri.html> (Son Erişim Tarihi: 23.02.2018).
- URL-52, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,10175/kis-sporlari-turizmi.html> (Son Erişim Tarihi: 16.03.2018).
- URL-53, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,10174/ipek-yolu.html> (Son Erişim Tarihi: 16.03.2018).
- URL-54, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,10161/golf-turizmi.html> (Son Erişim Tarihi: 16.03.2018).
- URL-55, <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,180800/2016-yili-muze-istatistikleri.html> (Son Erişim Tarihi: 23.02.2018).
- URL-56, <http://yahyali.bel.tr/sultansazligi/> (Son Erişim Tarihi: 03.03.2018).
- URL-57, <http://www.seyfeolu.com/#> (Son Erişim Tarihi: 03.03.2018).
- URL-58, http://konya.com.tr/wp-content/uploads/2015/06/DSC_8389.jpg (Son Erişim Tarihi: 07.03.2018).
- URL-59, <http://www.aksaray68haber.com.tr/hasandagi-dagcilarin-ilgi-odagi-oluyor/3987/> (Son Erişim Tarihi: 07.03.2018).
- URL-60, <http://www.akhal-tekehorsecenter.com/tr/index.html> (Son Erişim Tarihi: 07.03.2018).

ÖZGEÇMİŞ

10 Kasım 1981 tarihinde Adana'da doğan Güngör, ilk, orta ve lise öğrenimini Adana'da tamamlamıştır. 2004 yılında Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı, Coğrafya Öğretmenliği Bilim Dalından mezun olmuştur. Aynı yıl Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı, Coğrafya Öğretmenliği Bilim Dalı'nda bütünleşik doktora programına kabul edilmiştir. 2010 yılında "Gazipaşa İlçesinin (Antalya) Coğrafi Etüdü" konulu doktora teziyle Doktor unvanı almıştır. 2004 yılından itibaren Milli Eğitim Bakanlığı'nda Coğrafya öğretmeni olarak görev yaptıktan sonra 2014 yılında Nevşehir Hacı

Bektaş Veli Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümüne Yardımcı Doçent olarak atanmıştır. 14.11.2017 tarihinde Beşeri ve İktisadi Coğrafya Bilim Alanı'nda Doçent unvan ve yetkisi almaya hak kazanmıştır. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümünde görev yapan Şenay Güngör evli ve iki çocuk annesidir. Temel çalışma alanları; Beşeri Coğrafya, Kültürel Coğrafya ve Turizm Coğrafyası'dır.